

draagvlak <i>Hoe verhoudt deze maatregel zich tot wat op rijksniveau en in andere provincies al is voorgesteld/ gebeurt.</i>	NPLG, met het vallen van het NPLG is de term overgangsgebieden wat naar de achtergrond geschoven. Desondanks is in Zuid-Holland wel nagedacht over de instandhoudingsdoelen van de N2000-gebieden en wat daarvoor nodig is: een afname van de drukfactoren waarvoor ook maatregelen nodig zijn buiten de N2000-gebieden. Naast deze aanpak van Zuid-Holland lopen er ook op Rijksniveau en bij andere provincies dergelijke trajecten: • Landelijk loopt het traject 'Koepelproject Overgangsgebieden' (in opdracht van het ministerie van LVVN). Zuid-Holland is hier als luisterend oor aangesloten en de gemeenten Wassenaar is als deelnemer in dit traject aangesloten met het overgangsgebied Mient Kooltuin. Dit traject is bedoeld om ervaringen te delen tussen provincies hoe overgangsgebieden in de uitvoering kunnen werken, hoe je dit oppakt in je gebiedsproces en welk instrumentarium (beleid, middelen, capaciteit, stakeholders, etc.) hierbij nodig is. • Aangenomen motie lid Podt (D66) over het ondersteunen van decentrale overheden bij het voorbereiden van de acute inzet van ruimtelijke instrumenten. • Sinds de stikstofuitspraken van december merk je dat andere provincies ook meer openlijk aan het toewerken zijn naar zonering. Bijvoorbeeld de provincie Gelderland: Gelderland wil zones met drastisch minder stikstof rond Veluwe (NOS) Daarnaast vindt er een ambtelijk overleg plaats tussen de provincies Gelderland, Utrecht, Noord-Brabant, Overijssel en Zuid-Holland om ambtelijk en informatief te sparren over ieders plannen rondom zonering. Dit is mede van belang voor de N2000-gebieden die over of grenzend aan de provinciegrenzen liggen.
Maatschappelijk draagvlak <i>Wat is onze taxatie van het draagvlak voor deze maatregel bij (belangrijke) stakeholders? Bv. is dit in lijn met de voorstellen in het Versnellingsakkoord een Duurzaam Evenwicht?</i>	In het Versnellingsakkoord een Duurzaam Evenwicht (2021) staat het volgende over overgangsgebieden: <i>“Om natuurdoelen gegarandeerd en sneller te halen, zijn meer investeringen nodig in de versterking van natuur, natuurinclusieve landbouw en hydrologie in de overgangszones rondom overbelaste Natura 2000-gebieden. [...] Hiermee creëren we ruimte voor het inzetten van de overige investeringen, gericht op:</i> <i>a. Het versneld afronden van het Nationaal Natuur Netwerk, voor zover benodigd voor Natura 2000-gebieden.</i> <i>b. Het versterken van de overgangsgebieden door aanvullende inzet op robuuste natuur, natuurinclusieve landbouw, het realiseren van de bossenstrategie en hydrologische maatregelen om tot minder droogtegevoelige systemen te komen.</i> <i>c. Ruimtelijke sturing, waarbij in de overgangsgebieden zoveel mogelijk wordt ingezet op (het versterken van) natuurinclusieve landbouw. Dit betekent dat een belangrijk deel van deze investeringen landen op het boerenbedrijf.”</i>

	Unie van Waterschappen (UvW) dringen in een brief aan de MC Economie & Natuurherstel aan op een geborgde aanpak stikstof en natuur. In deze brief geven de waterschappen aan een bijdrage te willen leveren aan het toewerken naar natuurherstel en dat zones rondom N2000-gebieden hier een goede bijdrage aan kunnen leveren: <i>“Het (grond)watersysteem binnen en buiten natuurgebieden is met elkaar verbonden. Om de maatregelen werkelijk effectief te laten zijn, is het ook belangrijk om te werken aan systeemherstel in de gebieden rondom de Natura 2000-gebieden.”</i> Agrarisch draagvlak: naast dat overgangsgebieden een effect kunnen hebben op het verdienvermogen van agrarische ondernemers, kunnen overgangsgebieden ook kansen bieden. LTO geeft aan dat overgangsgebieden als kans de volgende randvoorwaarden hebben; een vrijwillige deelname, volledige compensatie en de garantie dat landbouwgrond ook in de toekomst landbouwgrond blijft (LTO).
Uitvoerbaarheid <i>Zijn er risico's in de uitvoering van deze maatregel, bijvoorbeeld ten aanzien van beschikbare capaciteit, competenties, (verwachte) naleving en het toezicht daarop?</i>	Hierover bestaat nog onduidelijkheid, dit is mede afhankelijk van de variant die wordt gekozen; zones waarin drukfactoren worden gereduceerd op basis van vrijwilligheid of op basis van beperkingen. De verwachting is dat bij de variant 'vrijwilligheid' meer draagvlak is bij de gebiedspartners en minder capaciteit nodig van de provincie om tot uitvoering van de maatregel te komen. De verwachting bij de variant 'beperkingen' is dat er minder draagvlak zal zijn bij de gebiedspartners en er meer capaciteit (o.a. handhaving) nodig is om de maatregelen daadwerkelijk uit te voeren. Daarnaast kost het tijd omdat het aanpassing van beleid vraagt en uitgebreide participatie indien het in de verordening wordt vastgelegd. Ook zijn de financiële consequenties nog niet in beeld en zijn er dus ook nog geen middelen voor beschikbaar gesteld.
Financiële onderbouwing <i>Indicatie van de omvang van de kosten en wijze waarop deze worden gefinancierd tussen rijk, provincie en sector</i>	Niet duidelijk, afhankelijk van de grootte van de zone en de variant vrijwilligheid of beperkingen. Er lopen gesprekken met het Rijk over nadeelcompensatie (bergboerenregeling/probleemgebiedenbeleid) in overgangsgebieden en welke middelen onder het Agrarisch Natuurbeheer (ANB) nog meer beschikbaar worden gesteld voor maatregelen binnen overgangsgebieden. Daarnaast is het ook belangrijk om middelen te reserveren voor de herwaardering van agrarische gronden en voor het treffen van maatregelen voor de waterkwantiteit en -kwaliteit (voor zover dit niet gefinancierd kan worden met middelen uit het ANB). Voor de uiteindelijke uitvoering van de maatregel is het van belang dat er voorafgaand een maatschappelijke kosten en batenanalyse (MKBA) wordt uitgevoerd.

Nodig vanuit het Rijk of EU <i>Wat heeft de provincie nodig vanuit het Rijk (beleidsmatig, juridisch, financieel) om deze maatregel mogelijk te maken? Idem EU</i>	- Financiële middelen vanuit het Rijk: voor als er bepaalde beperkingen worden opgelegd in de overgangsgebieden dan moeten we hiervoor compenseren (nadeelcompensatie). Hiervoor hebben we op dit moment geen middelen. - Goedkeuring door Europa van het instrument dat herwaardering van gronden bij agrarisch medegebruik (in de overgangsgebieden) mogelijk maakt zonder dat dit als staatssteun wordt gekwalificeerd. - Steun/draagvlak vanuit het Rijk voor het realiseren van overgangsgebieden voor alle drukfactoren, waarbij geen kaders gelden voor welke drukfactoren de overgangsgebieden moeten dienen. In ZH is het bijvoorbeeld belangrijk om een overgangsgebied in te richten voor exoten en hydrologie, terwijl het bij andere provincies weer om andere drukfactoren kan gaan.
Nodig van stakeholders <i>Welke positieve bijdrage kunnen stakeholders leveren om de effectiviteit van deze maatregel te ondersteunen?</i>	Dit hangt af van het uiteindelijke beleid. Indien er zones rondom N2000-gebieden worden opgenomen in de omgevingsverordening vraagt dit medewerking/aanpassing voor het reduceren van drukfactoren van onder andere: - Gemeenten - Waterschappen - Terreinbeherende organisaties - Agrariërs - Agrarische collectieven
Processtappen ter invoering <i>Beschrijf wat we nog nader willen uitzoeken en uitwerken, waar afhankelijkheden liggen, en welke besluiten PS/GS moeten nemen ter invoering, en op welke termijn?</i>	<u>Processtappen Herziening Omgevingsbeleid 2025</u> - Mei/Juni 2025: Uitkomsten traject OER - 15 juli 2025: Ontwerp Herziening en OER in GS - Voorjaar 2026: Vaststelling Herziening 2025 in GS - Voor de zomer 2026: Vaststelling Herziening 2025 in PS Let op: In de Herziening 2025 wordt enkel de ambitie opgenomen in de <u>Omgevingsvisie</u> om maatregelen buiten de N2000-gebieden te nemen. Dit betekent dat er nog geen zones worden opgenomen in de verordening en maatregelen enkel nog op vrijwillige basis kunnen worden uitgevoerd (indien de middelen en instrumenten beschikbaar zijn). <u>Parallel proces Overgangsgebieden</u> - Q2 2025: Per N2000-gebied de drukfactoren op de kaart zetten en opnemen in gebiedsplannen van het ZH-PLG. Met daarbij mogelijke maatregelen die getroffen kunnen worden voor de aanpak van drukfactoren.

Voorstel toekomstonderzoek 2050

Domein WKN
26 februari 2025

Vragen voor bespreking met AOG's

- Vraagstelling en afbakening onderzoek compleet?
- Kan hier op inhoud capaciteit voor beschikbaar gesteld worden (2e helft 2025 / 1e helft 2026, ca 40 uur pp)?
- Voorstel voor organisatie akkoord?

Aanleiding

In het ruimtelijk voorstel ligt vast dat niet voor alles ruimte is in de provincie Zuid-Holland en dat gestuurd wordt op kwaliteit en maatschappelijke waarde. Zeker richting 2050 vraagt dit om scherpe keuzes, zoals een ondergrens aan open landschap. Voor de water, klimaat en natuur doelen werken we echter vooral naar het jaar 2030/2035. Dit zijn slechts tussendoelen. Bijvoorbeeld vanuit de natuurherstelverordening en het klimaatakkoord zijn de doelen voor 2050 nog ingrijpender. Het is begrijpelijk dat we concrete maatregelen richten op de middellange termijn, maar het is ook belangrijk een beeld te hebben van de ruimtelijke gevolgen op lange termijn voor de provincie Zuid-Holland. Ook verschillende scenario's, bijvoorbeeld op het vlak van functiecombinaties en klimaatontwikkelingen, zijn daarbij relevant. Hiermee voeden we dan het gesprek dat in het kader van de ruimtelijke puzzel zal worden gevoerd. Dit kan aanleiding geven voor een aantal ingewikkelde keuzes die nu al genomen moeten worden om voorbereid te zijn op 2050.

Urgentie

In een provincie met grote ruimtedruk en overlappende maatschappelijke opgaven moeten scherpe keuzes gemaakt worden. Voor deze keuzes is goede informatie nodig. De ruimtelijke puzzel is het kader waarbinnen deze keuzes gemaakt gaan worden. Vanuit het domein Water, Klimaat en Natuur hebben we de ruimte vraag voor 2030 in beeld, maar voor 2050 is dit veel minder scherp. Daardoor kan de ruimtelijke puzzel op die termijn nog niet goed worden gelegd, waardoor belangrijke keuzes mogelijk niet gemaakt worden. Met als risico: achter de feiten aanlopen, verkeerde afslagen nemen en onvoldoende focus op de belangrijke zaken.

Doel- en vraagstelling

- Het doel van dit onderzoek is om informatie op te halen die nodig is voor het maken van keuzes richting 2050. Een scenarioverkenning maakt hier onderdeel van uit
- Onderzoeksvraag:
  - Wat vragen de 2050 doelen van water, klimaat(adaptatie), natuur en landbouw van de provincie, in termen van ruimtegebruik en functiecombinaties? Welke scenario's zijn daarbij mogelijk? En wat is de invloed van klimaatverandering op de haalbaarheid van deze doelen?

Mogelijke scenario's

- Doelstapeling in prioritaire gebieden vs schieten met hagel
- Functiecombinaties vs enkelvoudig ruimtegebruik
- Scenario's ten aanzien van zoetwaterbeschikbaarheid
- Scenario's ten aanzien van klimaat

Inhoudelijke afbakening

- Vogel- en habitatrichtlijn, inclusief de verordening natuurherstel. Waaronder:
  - Natura 2000
  - Stikstof
  - Boerenlandvogels
  - NNN
  - Groenblauwe dooradering
  - Agenda natuurinclusief
- Klimaatakkoord, waaronder:
  - Grondwaterstand veenweide – bodemdaling
  - Vastlegging in bos en bomen
- Kaderrichtlijn water
- Zoetwaterbeschikbaarheid, inclusief drinkwater
- Klimaatadaptatie
- Water en bodem sturend
- Voedselzekerheid

Afbakening ruimtelijk

- Dit onderzoek beperkt zich tot de provincie Zuid-Holland en omvat zowel landelijk als stedelijk gebied. De grote wateren vallen hier wel onder, maar niet de zee.

Organisatie (voorstel)

- BOG: Arne Weverling
- AOG: ntb
- AON / kwartiermaker: 5.1.2e
  - Trainee als projectsecretaris (Check 5.1.2e)
  - Inhuur voor uitvoering onderzoek (bijv Arcadis/Sweco/RH-DHV of WING)
  - Betrokkenheid vanuit de opdrachtenteams (water, klimaat, natuur, landbouw) voor inhoudelijke aanlevering en meelesen

Planning

- Beschrijving toekomstonderzoek voor zomerreces rondmaken
  - Eerste schifting wordt 12 februari al gemaakt door team kennis ZH
  - Verder uitwerken met AOG's en collega's ruimtelijke puzzel
- Uitvoering 2e helft 2025 en 1e helft 2026

Budget

- Vanuit Kennis ZH is €100k beschikbaar (50% in 2025 en 50% in 2026) voor inhuur, inclusief eindevenement
- PZH uren moeten gedekt worden uit opdracht:
  - AON: 1 dag per week
  - Trainee: 2 dagen per week
  - Collega's uit opdrachtenteams: 40 uur verspreid over de opdracht

Criteria voor toekomstonderzoeken

Criterium	Scoring van dit onderzoek
1. Disruptie: het thema vloeit voor uit (combinaties van) trends die steeds sterker worden en mogelijk zorgen voor maatschappelijk disruptieve ontwikkelingen	Disruptie op milieuthema's is helaas aan de orde van de dag. Stikstof is actueel. Voor de grutto loopt een infractieprocedure. KRW is een tijdbom. Zoetwaterbeschikbaarheid en klimaatverandering drukken op de leefbaarheid van onze steden
2. Provincialiteit: het thema raakt de provinciale schaal, taken en/of rollen	Het betreffen deels wettelijke taken van de provincie en deels beleidsmatige prioriteiten
3. Onderzoekbaarheid: er zijn onderzoeksvragen op de schaal van Zuid-Holland	Deze onderzoeksvraag kan op de schaal van de provincie beantwoord worden
4. Toegevoegde waarde: waarschijnlijk of mogelijk heeft een toekomstonderzoek toegevoegde waarde ten opzichte van bestaand (beleid)onderzoek.	Dit betreft een kennislacune richting de ruimtelijke puzzel
5. Breedte: het thema raakt meerdere tot veel ambities en/of opgaven	Dit raakt alle thema's van domein WKN. En dient als input voor de ruimtelijke puzzel
6. Termijn: kennisvragen gaan (ook) over periode na 2030	De focus ligt juist op de periode 2030 – 2050
7. Energie: zijn er al kwartiermakers beschikbaar voor het verrichten van een voorverkenning. Gezien de ervaringen in de afgelopen jaren is dit een zwaarwegend criterium.	Met het BIT is er al een vehikel om de voorverkenning verder vorm te geven
8. Kans op doorwerking: er is of er zijn een duidelijke probleemeigenaren die het onderzoek uitgevoerd willen zien en met het resultaat te zijner tijd aan de slag willen gaan. Ook dit criterium telt zwaar.	Hiervoor is betrokkenheid van de AOG's van het domein WKN essentieel

**Directoraat Generaal
Landelijk Gebied en Stikstof**

Behandeld door

5.1.2e

T

5.1.2e

5.1.2e@minlv.nl

Datum

27 maart 2025

Kenmerk

DGLGS / 44702562

Bijlage(n)

10

agenda

Omschrijving	Formeel Bestuurlijk Overleg Landelijk Gebied
Voorzitter	5.1.2e
Notulist	5.1.2e
Vergaderdatum en -tijd	27 maart 2025, 14.15-15.15 uur
Locatie	Zijlstrazaal - Ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur (Den Haag)

A. Opening en inhoud

1. Opening
2. VGO-III *Bijlage 1, 2, 3*
3. Mededelingen
4. Conceptverslag van d.d. 28 november 2024 *Bijlage 4*

B. Actualiteiten

5. Actualiteiten
  - PAS meldingen

C. Interbestuurlijke samenwerking

6. Vooruitblik interbestuurlijke samenwerking 2025 *Mondeling*
  - Hoe ziet voor het domein landelijk gebied resterend 2025 eruit; wat leeft er bij het Rijk en medeoverheden; wat betekent dit voor/vraagt dit van interbestuurlijke samenwerking; wanneer hebben we het goed gedaan met elkaar?

D. Inhoud: landbouw en natuur

7. Uitwerking aanpak Ruimte voor Landbouw en Natuur *Bijlage 5, 6, 7*
8. Agrarisch natuurbeheer (ANB) *Bijlage 8*

E. Afsluiting

- 9. Rondvraag
- 10. Sluiting

Ter informatie

Voortgangsrapportage bronmaatregelen bijlage 9, 10

agenda

Omschrijving	Formeel Bestuurlijk Overleg Landelijk Gebied
Voorzitter	5.1.2e
Notulist	5.1.2e
Vergaderdatum en -tijd	27 maart 2025, 14.15-15.15 uur
Locatie	Zijlstrazaal - Ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur (Den Haag)

BO Landelijk Gebied 27 maart 2025

Dit is de geannoteerde agenda voor het bestuurlijke overleg (BO) Landelijk Gebied van 27 maart. De door de IPLG opgestelde annotaties zijn gebaseerd op de in het extra overleg van de AAC Landelijk Gebied van 14 februari besproken BO-agenda en de DO-versies van de BO-documenten en de op 11 maart door de BAC Landelijk Gebied besproken DGO-versies van de BO-documenten. Actualisatie van deze geannoteerde BO-agenda vindt plaats op basis van terugkoppelingen uit de GS-en van 25 maart, ter bespreking door de BAC Landelijk Gebied op 27 maart.

Het vervolgproces van de BO-voorbereiding luidt als volgt:

- 21 maart (oorspronkelijk: 18 maart): verzenden geannoteerde BO-agenda en definitieve BO-documenten voor agendering in de GS-en van 25 maart
- 25 maart: GS-en
- 26 maart: opstellen en verzenden geactualiseerde geannoteerde agenda op basis van terugkoppelingen uit de GS-en
- 27 maart: BAC-vooroverleg (opgenomen in programma van de BAC-tweedaagse) + BO Landelijk Gebied

Het BO met de minister en de staatssecretaris van LNVN, de minister van VWS en mogelijk ook de bewindspersonen van VRO, IenW en KGG wordt gevoerd door de gedeputeerden Beemsterboer (voorzitter BAC Landelijk Gebied), Potjer (vicevoorzitter BAC Landelijk Gebied) en Von Martels (portefeuillehouder Gebiedsgerichte aanpak BAC Landelijk Gebied) en bestuurlijke vertegenwoordigers van de Unie van Waterschappen en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten.

A. Opening en inhoud

1. Opening

Rekening houdend met de agenda van de minister van VWS start het BO met de bespreking van het onderwerp VGO-III.

2. VGO-III

Bijlage 1, 2, 3

Woordvoerder BAC Landelijk Gebied: Jelle Beemsterboer

Toelichting agendapunt

- Het VGO III-rapport is gepubliceerd en met een door de ministers van LVVN en van VWS met een begeleidende brief aan de Tweede Kamer verzonden, zie bijlage 8 en (https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/brieven_regering/detail?id=2025Z01867&did=2025D04324).
- In het op 6 februari plaatsgevonden Kamerdebat over zoönosen en dierziekten is het rapport uitgebreid bediscussieerd. Ook publicitair is het rapport veel in het nieuws geweest. Het rapport bevestigt eerdere onderzoeken: er is een "consistent, aantoonbaar verband tussen het wonen in de nabijheid van geitenhouderijen en een verhoogd risico op het oplopen van een longontstekingen". "Er is uitgebreid onderzoek gedaan naar de mogelijke specifieke oorzaak van de longontstekingen, maar er is geen specifieke oorzaak binnen de geitenhouderij gevonden."
- Op dit moment hebben negen provincies een geitenmoratorium, dat wil zeggen een uitbreidingsverbod qua geitenhouderijen. Bestaande geitenhouderijen in deze provincies hebben de laatste jaren wel kunnen uitbreiden qua dieraantallen.
- De ministers doen in een brief aan de Tweede Kamer "een appèl op de provincies om de moratoria vooralsnog te handhaven totdat het Gezondheidsraad-advies gereed is." Ambtelijk is (per app) gevraagd naar de reacties van provincies, maar dit is formeel nog niet gevraagd.
- In de brief aan de Tweede Kamer wordt ook het vervolgproces geschetst:
  - "Het Gezondheidsraad advies wordt eind 2025 verwacht."
  - "Bij de verdere besluitvorming zullen relevante partijen worden betrokken, waaronder medeoverheden zoals provincies."

Voorgestelde inbreng in het BO

- Het BO Landelijk Gebied wordt het BO gevraagd zich uit te spreken over:
  1. het belang van een goed gezamenlijk bestuurlijk proces (zowel voor als na publicatie van het Gezondheidsraadadvies)

Advies:

Provincies onderschrijven een goed gezamenlijk bestuurlijk proces. Hierbij zijn de volgende zaken van belang:

- Provincies ambtelijk hier tijdig bij te betrekken, zodat provincies kunnen zorgen voor een goede ambtelijke en bestuurlijke voorbereiding.
- Indien uit het advies van de Gezondheidsraad blijkt dat de problematiek urgent om oplossingen vraagt, valt een nationale aanpak te overwegen.
- Provincies zijn al aan de slag; dit blijkt uit de reeds eerder ingestelde moratoria en de recente herbevestigingen daarvan door provincies.

2. of er behoefte is aan een inhoudelijke briefing door de onderzoeksinstellingen in het consortium.

Advies:

Aangeven dat provincies hier zowel bestuurlijk als ambtelijk vooruitlopend behoefte aan hebben. Hiermee kan de bestuurlijke briefing zo gericht mogelijk worden voorbereid.

De BAC Landelijk Gebied adviseert de GS-en

- Met de voorgestelde inbreng in te stemmen.

3. Mededelingen

Woordvoerder BAC Landelijk Gebied: Jelle Beemsterboer (BO-voorzitter)

4. Conceptverslag van d.d. 28 november 2024

Bijlage 4

Ter vaststelling

B. Actualiteiten

5. Actualiteiten

Woordvoerder BAC Landelijk Gebied: Jelle Beemsterboer

- PAS meldingen

De minister zal naar verwachting een korte toelichting geven op hoe zij om wil gaan met het negatieve advies van de Raad van State ten aanzien van het wetsvoorstel tot verlenging van het legalisatieprogramma PAS-melders. In het op 17 maart gevoerde informele BO PAS-melders is verzocht hierbij een expliciete koppeling te leggen met het belang van een geborgd pakket aan maatregelen via de Ministeriele Commissie Economie en Natuurherstel (MCEN) om het wetsvoorstel bij de beoordeling van handhavingsverzoeken zinvol te kunnen betrekken.

Advies

- Zo nodig navraag doen naar bovenstaande koppeling met een geborgd pakket aan maatregelen.

C. Interbestuurlijke samenwerking

6. Vooruitblik interbestuurlijke samenwerking 2025 *Mondeling*

Woordvoerder BAC Landelijk Gebied: gehele delegatie

- Hoe ziet voor het domein landelijk gebied resterend 2025 eruit; wat leeft er bij het Rijk en medeoverheden; wat betekent dit voor/vraagt dit van interbestuurlijke samenwerking; wanneer hebben we het goed gedaan met elkaar?

Toelichting agendapunt

- In het BO Landelijk Gebied van 28 november 2024 is het belang gewisseld van wederzijds vertrouwen en openheid tussen overheden en waar nodig het maken van bestuurlijke afspraken.
- We constateren dat er veel opgaven in het landelijk gebied zijn waar we gezamenlijk voor staan, zoals het halen van wettelijke doelen en het bieden van een houdbare oplossing voor vergunningverlening. Daarin heeft iedere overheid zijn eigen rol, verantwoordelijkheid en opgave.
- Het is belangrijk dat we als overheden in beeld brengen hoe we de samenwerking in het landelijk gebied goed vormgeven.
- Meer concreet: in het kader van de nieuwe Aanpak Ruimte voor Landbouw en Natuur (RLN), geagendeerd in de tweede helft van dit BO, staat een Kamerbrief voortgang RLN gepland alsook een tweede beleidsdocument (brief, ontwerpprogramma) ná de zomer. Waarschijnlijk zal het merendeel van de oogst van de MCEN ook haar beslag krijgen in deze aanpak.

Voorgestelde inbreng in het BO

- In het kader van de Aanpak Ruimte voor Landbouw en Natuur (RLN) de ambitie uitspreken op alle onderdelen ambtelijk én bestuurlijk gezamenlijk op te trekken, onder andere door gezamenlijk inhoud te geven aan de Kamerbrief voortgang RLN alsook het tweede beleidsdocument (brief, ontwerpprogramma) ná de zomer. Hierbij willen wij als IPO samen met de koepels met het Rijk meedenken en samen optrekken.
- Aan de hand van agendapunt D7 en D8 gestalte te geven aan deze ambitie.
- Suggestie is om bij dit agendapunt, dan wel na de bespreking van dit onderdeel, aandacht te vragen voor een veel gerichtere en meer tijdige voorbereiding van het BO. Ook voor het BO Natuur is deze suggestie opgenomen.
Indien u dit punt wilt maken, kunt u voor het volgende aandacht vragen:
  - Het BO moet gericht zijn op gezamenlijke besluitvorming. Dit vraagt ook om gezamenlijke voorbereiding.
  - Omdat het voor provincies cruciaal is om BO-besluiten met mandaat van de GS-en te kunnen nemen, dienen de GS-en tijdig bij de besluitvorming te kunnen worden betrokken.

De BAC Landelijk Gebied adviseert de GS-en

- Met de voorgestelde inbreng in te stemmen.

D. Inhoud: landbouw en natuur

7. Uitwerking aanpak Ruimte voor Landbouw en Natuur *Bijlage 5, 6, 7*
Woordvoerder BAC Landelijk Gebied: Maurits von Martels (portefeuillehouder Gebiedsgerichte aanpak)

Toelichting agendapunt

- De aanpak RLN bevat drie sporen. Er waren hiervoor drie verschillende notities uitgewerkt (Ruimtelijke keuzes, Rijksinzet in specifieke gebieden, Afhechting NPLG) en één LVVN-oplegnotitie (bijlage 5). De notitie over de afhechting van het NPLG is komen te vervallen. In het BO Landelijk Gebied van 28 november 2024 zijn expliciet afspraken gemaakt om in dit BO helderheid te krijgen over de status van de doelen uit het NPLG. Waarschijnlijk wordt het onderwerp geagendeerd voor een volgend formeel BO Landelijk Gebied.
- Inzake Ruimtelijke keuzes (bijlage 6):
  - Over de notitie zijn we ambtelijk goed geïnformeerd, maar de notitie is niet in gezamenlijkheid tot stand gekomen. De crux is dat het Rijk nog niet in staat is om ruimtelijke keuzes te maken (laat staan de

manier te bepalen waarop deze keuzes gestuurd kunnen worden). Wat nu voorligt is een lijstje van mogelijke onderwerpen die vanuit landbouw en natuur terug moeten (kunnen) komen in de Nota Ruimte. Doordat provincies hier onvoldoende op gereflecteerd hebben, is in de notitie aangegeven dat er ruimte is om deze onderwerpen aan te vullen. De opdracht om ambtelijk voorstellen uit te werken (ook hoe ruimtelijk beleid op elkaar in kan werken) is gegeven de omstandigheden het hoogst haalbare. Wel is het goed om te benadrukken dat de urgentie hoog is en dat er ruimtelijke keuzes nodig zijn als bijdrage voor de problematiek rondom de rechterlijke uitspraken over intern salderen en Greenpeace. In die zin is het te betreuren dat er nog onvoldoende inhoudelijke richting gegeven kan worden voor het ruimtelijke spoor van de aanpak landelijk gebied. We bevelen aan om dat ook in te brengen in het BO, mede met oog op de publicatie van de ontwerp-Nota Ruimte vóór de zomer. Er wordt nu nog niet voorzien in een extra BO Landelijk Gebied op dit dossier.

- Inzake rijksinzet in specifieke gebieden (bijlage 7):
  - Gezamenlijk is gewerkt aan de mogelijkheden voor extra rijksinzet. Er is toegewerkt naar een notitie met twee elementen:
    - Keuze voor een variant op basis waarvan we gebieden kunnen kiezen. Het voorstel is te kiezen voor variant B: gebieden met een stapeling van prioritaire opgaven, waaronder urgente (stikstof-gevoelige) habitats. Met deze variant kan het zijn dat niet iedere provincie voor extra rijksinzet in aanmerking komt.
    - Proces om te komen tot een keuze van gebieden binnen de variant, en vervolgens tot een proces om te komen met een set afspraken over de gewenste extra rijksinzet in de gekozen gebieden.

Voorgestelde inbreng in het BO

- Inzake vervallen van de notitie over de afhechting van het NPLG:
  - Duidelijkheid vragen waarom de gezamenlijk opgestelde analyse over de doelen uit het voormalige NPLG is komen te vervallen.
  - Provincies achten het noodzakelijk dat er een gezamenlijk gedragen beeld komt van de resterende opgaven.
  - (Daarom) verzoeken de gemaakte afspraak uit het BO Landelijk Gebied van 28 november 2024 alsnog gestalte te geven in een volgend formeel BO Landelijk Gebied.
  - Waar nodig ambtelijk en interbestuurlijk verder te werken waar dat nog nodig is.
  - Benadrukken dat uiteindelijk ook helderheid en duidelijke afspraken over de provinciale taakstelling en financiële middelen nodig zijn.

- Inzake ruimtelijke keuzes (bijlage 6):
  - Voorstel inzet:
    - Ophalen van een bestuurlijke opdracht tot gezamenlijke vormgeving van ruimtelijke keuzes voor landbouw en natuur. Daarbij richting de minister van LVVN de urgentie benadrukken om ruimtelijke keuzes te maken. Dit doet recht aan de ambitie besproken onder C6.
    - Verzoeken tot het bespreken van de oogst in een extra te beleggen (informeel) BO Landelijk Gebied in mei, nog vóór verzending van de Kamerbrief over de voortgang van RLN, ook in het licht van van link met de Nota Ruimte.
- Inzake Rijksinzet in specifieke gebieden (bijlage 8):
  - Instemmen met de keuze voor variant B:
    - Sluit aan op de inzet van provincies op de integrale aanpak en geborgd natuurherstel en is in lijn met het Hoofdlijnenakkoord.
    - Geeft focus op doelbereik water, natuur en klimaat.
    - Sluit aan bij de provinciale inzet op agrarisch natuurbeheer en de provinciale maatregelen landelijk gebied.
  - Verzoeken om in aanvulling op variant B enige vorm van maatwerk te bieden aan provincies die met urgente gebiedseigen maatschappelijke opgaven, niet vallend onder variant B, alsnog in aanmerking kunnen komen voor extra rijksinzet.
  - Instemmen met het proces om gezamenlijk te komen tot een keuze van gebieden.
  - Instemmen met het proces om gezamenlijk een uitwerking te geven aan een set van afspraken voor de gekozen gebieden.

De BAC Landelijk Gebied adviseert de GS-en

- Met de voorgestelde inbreng in te stemmen.

8. Agrarisch natuurbeheer (ANB)

Bijlage 9

Woordvoerder BAC Landelijk Gebied: Maurits von Martels

Toelichting agendapunt

- Het BO wordt via de rijksnotitie gevraagd in te stemmen met de koers voor het jaar 2025, 2026 en verder. Voor 2025 betreft het de inzet van de amendementsmiddelen-Grinwis voor versnelling van het ANB. Hiervoor liggen ook uitvoeringstechnische voorstellen voor; deze bouwen voort op de afspraken die in december 2024 reeds zijn gemaakt zoals in de provinciale positie ANB is beschreven.

- Verder zien we in het bespreekstuk dat onderdelen aansluiten bij de provinciale positie ANB van 5 december 2024, zoals Start met het versterken van de huidige kaders & Versterk en professionaliseer de uitvoering door alle partijen. Het is goed te weten dat ook ruimte wordt geboden aan provincies, BIJ12 en het IPO om het amendement-Grinwis te gebruiken om te versterken.
- Aandachtspunt is dat inzet op versterkt beheer vanaf 2026 voor weide- en akkervogels en groenblauwe dooradering niet precies aansluit op de gedeelde insteek om in te willen zetten op gebieden met de grootste opgaven. Het lijkt vooral ingegeven te zijn vanuit het bestaande stelsel. Deels kunnen wel combinaties worden gelegd (bijvoorbeeld weidevogels en veenweide). Deze combinaties bieden wel gelegenheid aan te sluiten op de doelen van de MCEN (waaronder Overgangsgebieden N2000).
- Ter toelichting waarom implementatie deels in 2027 plaatsvindt: de doorloop van het ANLb kent 1,5 jaar van eventueel notificeren, openstellen en in uitvoering nemen. Omdat er nog geen uitgewerkt voorstel is, kan in 2026 niet gestart worden met een herijkt ANLb, inclusief verbreding naar het ANB. Daarnaast is de nu beoogde uitbreiding al gefaseerd voorgesteld omdat een vervijfvoudiging qua capaciteit en instrumentarium in de gehele keten niet kan worden opgevangen. Wel moet over de openstaande punten (instrumenten naast ANLb) snel duidelijkheid komen om snel van start te kunnen gaan.
- Het is van belang op te merken dat:
  - De concrete voorstellen uitsluitend zien op inzet van middelen voor het ANLb. De inzet van de brede ANB-middelen zijn niet concreet. In de RLN-stukken zien we dit ook nog onvoldoende terug.
  - Middelen uit het amendement-Grinwis ad € 50 miljoen is concreet, maar de brede implementatie van de € 500 miljoen voor het gehele ANB niet. Deze moeten nog via de voorjaarsnota worden bevestigd.

Voorgestelde inbreng in het BO (per besluitpunt ovk de rijksnotitie)

- De **besluitpunten c, d en f** vragen geen bestuurlijke afweging voor nu, maar betreffen het voorbereiden van stapsgewijze groei, het ontwikkelen van een afwegingskader langjarige contracten en de procesafpraak in het najaar met het totale pakket ANB terug te komen in het BO. Daarom kan hierin meegegaan worden en is geen aanvullend statement nodig.
- Bij **besluitpunt a**. Snel aan de slag gaan met uitbreiding van het ANB:
  - Deze lijn kunnen we volgen. Dit betekent uitvoeren binnen de bestaande kaders, prioriteit geven aan zwaarder beheer, actualiseren van vergoedingen (inclusief herijkingstekort), openstellen van investeringspakketen voor agrarische ondernemers, samenwerkingsregelingen en het versterken van de monitoring.

- Wel is er onzekerheid hangende de vaststelling van de voorjaarsnota. En: ANB is breder dan het ANLb, de subsidieregeling, waarbij andere instrumenten in de notitie ontbreken.
- Bij **besluitpunt b**. In 2025 de werkorganisaties optimaliseren en de basis op orde brengen:
  - Afconcluderen dat deze inzet wordt geborgd in de Grinwis-middelen van € 50 mln in 2025. Daarbij stellen we voor vanwege de centralisatievoordelen dit een LVVN-aangelegenheid en -verantwoordelijkheid te laten, zijnde
    1. De SCAN ICT en doorontwikkeling van BoerenNatuur. Maar wel meenemen dat inzet komt op:
    2. Het versterken van de uitvoerende organisaties (BoerenNatuur, collectieven én overheden), inclusief het oppakken van bestaande omissies en het voorbereiden van de uitbreiding. Het gaat dan ook om versterking van provinciale inzet, en
    3. Het oplossen van het herijkingstekort.*Geadviseerd wordt overige knelpunten in het huidige ANLb, waaronder coulance, in dit BO niet bestuurlijk te adresseren. Dit is een uitvoeringsaspect dat ambtelijk wordt opgepakt.*
- Bij **besluitpunt e**. Invoeren van grotere veranderingen per 2027/2028; deze voorbereiden per heden: we adviseren in te stemmen met de procesafpraak waarbij de provincies aandachtspunten voor de lange termijn zien:
  1. Een langere looptijd van ANLb-contracten mogelijk maken, en
  2. Evenwicht vinden tussen het bieden van langjarige zekerheid en langjarige zekerstelling van de financiële dekking vanuit LVVN.

De BAC Landelijk Gebied adviseert de GS-en

- Met de voorgestelde inbreng in te stemmen en aanvullend in te brengen:
- Aandacht te vragen voor de samenhang met agendapunt 8 (RLN). De keuzes bij RLN, de voorstellen van MCEN maar ook de consequenties van de infractieprocedure grutto, kunnen impact hebben op de keuzes bij het ANB, inclusief de financiële verdeling. Tegelijkertijd kan het ANB ondersteunend zijn. Provincies vragen om snelle duidelijkheid over de manier waarop met het ANB deze verbinding wordt gelegd. De voorliggende stukken gaan hier nog onvoldoende op in.
- Aandacht te vragen voor de versterking die noodzakelijk is bij BoerenNatuur, collectieven maar ook bij provincies en de middelen die daarvoor nodig zijn. Hiervoor zouden middelen van het amendement-Grinwis ingezet moeten worden.

E. Afsluiting

9. Rondvraag

10. Sluiting

Ter informatie

Voortgangsrapportage bronmaatregelen bijlage 10, 11

Directoraat Generaal
Landelijk Gebied en Stikstof

Behandeld door
5.1.2e
T 5.1.2e
5.1.2e @minlnv.nl

Datum
3 dec. 2024
Kenmerk
DGLGS / 95898321
Kopie aan

Bijlage(n)

verslag

Omschrijving	Verslag Bestuurlijk Overleg Landelijk Gebied 28 november 2024
Voorzitter	Jelle Beemsterboer
Vergaderdatum en -tijd	28 november 2024, 16.00 uur - 17.00 uur
Locatie	Zijlstrazaal - Ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur (Den Haag)
Aanwezig	5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e, (LVVN); 5.1.2e (IenW); 5.1.2e (KGG); 5.1.2e (VRO); Jelle Beemsterboer, Berend Potjer, Jisse Otter, Maurits von Martels, Rosan Kocken, Henk Emmens, Matthijs de Vries, Mirjam Sterk, 5.1.2e 5.1.2e en 5.1.2e (IPO); Jan Pieter van der Schans en 5.1.2e (VNG); 5.1.2e en 5.1.2e 5.1.2e (UvW).

A. Opening

- Opening
  - Gedeputeerde Beemsterboer (vz.) opent de vergadering en benoemt dat deze het eerste formeel Bestuurlijk Overleg (BO) Landelijk Gebied betreft met het kabinet-Schoof I. De voorzitter benoemt dat de opgaven bekend zijn en dat het daarbij draait om het vinden van een balans tussen onder meer belangen op klimaat, natuur, water, economie, landbouw en leefbaarheid. Daarbij onderstreept de voorzitter het belang van wederzijds vertrouwen tussen overheden en het waar nodig maken van bestuurlijke afspraken. De voorzitter benoemt daarnaast dat provincies, gemeenten en waterschappen graag over willen gaan tot uitvoering, maar dat daarvoor wel een gedegen, tijdige en transparante voorbereiding op bestuurlijke overleggen (BO's) nodig is. In die context benoemt de voorzitter dat het lastig is dat veel stukken van het kabinet vertrouwelijk blijven totdat deze gepubliceerd worden. Tegelijkertijd toont de voorzitter begrip voor de terughoudendheid van het kabinet omdat er frequent gelekt wordt. De voorzitter doet een oproep om te bezien hoe de verschillende overheden elkaar goed in positie kunnen brengen om de BO's voor te bereiden.
- Mededelingen

- Gedeputeerde Otter laat weten dat de omgevingsdiensten al langere tijd aangeven bepaalde milieudata van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) nodig te hebben en dat ook provincies over soortgelijke informatie moeten beschikken voor de gebiedsprocessen. Gedeputeerde Otter benoemt dat er op maandag 2 december 2024 een overleg over dit onderwerp is ingepland met de minister van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur (LNV) in een poging de impasse op dit onderwerp te doorbreken. Daarbij laat de heer Otter weten dat er mogelijk een verschil zit tussen wat de omgevingsdiensten nodig hebben en wat provincies nodig hebben.
  - De minister van LNV bevestigt gedeputeerde Otter dat zij hier op maandag 2 december verder over van gedachten zullen wisselen.
3. *Conceptverslag van d.d. 4 april 2024*
- Het BO stelt het verslag vast.

B. Actualiteiten

4. *Actualiteiten*
- Wethouder van der Schans spreekt uit dat een goede voorbereiding op BO's essentieel is, dat de voorliggende memo's voor de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) geen degelijke voorbereiding vormen, alhoewel de wethouder tegelijkertijd begrip heeft voor de positie van het kabinet gezien de recente lekkages. De wethouder constateert daarbij dat er een ambtelijke leessessie is georganiseerd in aanloop naar het BO, maar geen bestuurlijke leessessie, waardoor bestuurders van medeoverheden geen goed inzicht hebben in de Kamerbrieven die het kabinet op korte termijn wil uitsturen.
  - De minister van LNV benoemt dat er veel stukken lekken op dit moment, waaronder ook gevoelige, vertrouwelijke stukken. De minister toont begrip richting wethouder Van der Schans waar het gaat om zijn oproep om een degelijke voorbereiding, benoemt dat de ambtelijke leessessies zijn bedoeld om een goede voorbereiding mogelijk te maken, en laat weten dat het BO in de toekomst in gesprek zal moeten over dit onderwerp.

C. Uitwerking regeerprogramma

5. *Contouren uitvoeringsgerichte en gebiedsspecifieke aanpak en interbestuurlijke samenwerking*
- Gedeputeerde Von Martels benoemt dat provincies er kennis van hebben genomen dat met het regeerprogramma een streep gaat door het Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG), maar dat provincies nog niet de indruk hebben dat dit onderwerp goed is afgehecht. Daarbij laat de gedeputeerde weten dat provincies vanwege hun taken en verantwoordelijkheden eerder aan tafel willen dan tot nu toe het geval is geweest om te spreken over de invulling van de nieuwe aanpak. In bijlage 5 staat volgens de gedeputeerde vooral een procesafspraken, terwijl provincies snel duidelijkheid willen over de doelen, rollen en verantwoordelijkheden in het landelijk gebied. Daarbij vraagt de gedeputeerde in hoeverre het Rijk meer voor zijn rekening gaat nemen dan nu het geval is.
  - De minister van LNV toont begrip voor de vragen van gedeputeerde Von Martels. Daarbij onderstreept de minister dat het hoofdlijnenakkoord de mal vormt voor een nieuwe aanpak waaraan de overheden met elkaar uitvoering

dienen te geven en markeert de minister dat de inkt van het regeerprogramma pas net droog is. De minister benoemt dat zij een aantal gedeputeerden informeel heeft gesproken over de nieuwe aanpak, dat zij de komende tijd werkt aan een gedetailleerdere uitwerking waaronder op maatregelniveau, en benadrukt dat de overheden elkaar nodig hebben. Voorts benoemt de minister dat reeds lopende zaken, zoals de koplopermaatregelen, in stand blijven. Dat betekent volgens de minister dat de beschikkingen voor de koploperpakketten blijven staan en dat de provincies daarop door kunnen werken in de uitvoering. Ook benoemt de minister dat de provincies hebben voldaan aan de vereisten voor de gebiedsprogramma's, zoals geformuleerd in de wet Stikstofreductie en Natuurverbetering. Voorts benoemt de minister dat het kabinet sterk inzet op generiek beleid via doelsturing, maar dat er daarnaast in bepaalde focusgebieden een aanvullende inzet nodig is, zoals in veenweidegebieden en rondom beekdalen. De minister benadrukt het belang om de verschillende sporen aan elkaar te knopen, waarbij de minister aangeeft ook mogelijkheden te zien om de structurele middelen voor agrarisch natuurbeheer (ANB) in te zetten voor doelbereik. Daarbij benoemt de minister de verdere uitwerking op te pakken met de minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening (VRO). Voorts benoemt de minister dat het kabinet zich heeft gecommitteerd aan de doelen voor natuur, water en klimaat, en merkt op dat deze doelen, waaronder de KRW, snel dichterbij komen. In die context schetst de minister dat de middelen uit het Transitiefonds zijn doorgestreept, maar dat het kabinet in plaats daarvan 5 mld. euro incidenteel en 500 mln. euro structureel vrijmaakt.

- Gedeputeerde Von Martels laat weten dat de behoefte aan helderheid en concretisering onder provincies groot is en vraagt de minister van LVVN wanneer die gegeven kunnen worden. Daarbij vraagt de gedeputeerde ook hoe provincies daarbij kunnen ondersteunen.
- De minister van LVVN antwoordt nu geen toezeggingen te kunnen doen en spreekt de verwachting uit dat het volgende BO in maart 2025 waarschijnlijk duidelijkheid biedt.
- Gedeputeerde Von Martels benadrukt richting de minister dat provincies goed betrokken willen zijn bij de aanloop richting het BO van maart 2025 en benoemt dat provincies willen helpen om in gezamenlijkheid tot de benodigde concretisering te komen.
- 5.1.2e laat weten dat de waterschappen zichzelf beschouwen als de overheid van het buitengebied en zodoende een bijdrage willen leveren om de kaders van de nieuwe aanpak gezamenlijk uit te werken. Daarbij ondersteunt 5.1.2e de oproep van gedeputeerde Von Martels richting de minister om zaken snel concreter te maken. Voorts benoemt 5.1.2e dat geld op dit moment niet het grootste probleem vormt, maar dat het vooral gaat over het vasthouden van de energie in de gebieden. Voorts vraagt 5.1.2e aan de minister of deze iets kan doen aan het tekort aan financiële middelen in sommige provincies ten aanzien van de beekdalenaanpak.
- Wethouder Van der Schans laat weten begrip te hebben voor het feit dat de inkt van het regeerakkoord pas net droog is, benadrukt dat er tegelijkertijd sprake is van een zeer grote en urgente opgave, vooral in gebieden als de Peel en de Veluwe, en benoemt dat het NPLG al even geleden is geschrapt. Daarbij benoemt de wethouder dat het zou helpen als er snel meer duidelijkheid wordt verschaft over welke doelen staan, welke nationale koppen niet meer staan, met welk proces de medeoverheden die duidelijkheid krijgen, en welke boodschap de overheden naar de samenleving kunnen

communiceren. Voorts benoemt de wethouder veel overheden en clubs te zien waar energie zit om aan de slag te gaan met de opgaven en dat die eerder duidelijkheid nodig hebben dan het BO Landelijk Gebied van maart 2025.

- De minister van LVVN laat weten de oproep van wethouder Van Der Schans verstaan te hebben, maar benadrukt dat het hoofdlijnenakkoord een heel ander plaatje neerzet dan de 60 mld. euro die provincies eerder aangaven nodig te hebben. De minister benadrukt dat het dus gaat om een koerswijziging waarmee de overheden het zullen moeten doen. Voorts benoemt de minister dat de nieuwe structurele middelen een belangrijk onderdeel kunnen uitmaken van de aanpak, maar dat een periode van 2,5 maand onvoldoende is om de inzet volledig uitgekristalliseerd te hebben, mede met het oog op zorgvuldigheid. Voorts antwoordt de minister de heer Lokin nog geen uitspraken over extra middelen voor beekdalen te kunnen doen, dat verknoping met de ANB-middelen wellicht een optie vormt, maar dat dit pas in 2026 uitgewerkt wordt.
- Gedeputeerde Otter laat weten begrip te hebben voor het standpunt van de minister, maar brengt in dat een groot deel van de provincies tegelijkertijd al een beeld heeft van wat er moet gebeuren in de gebieden. De gedeputeerde spreekt uit zorgen te hebben bij hoe het bottom-up proces van de provincies aansluiting vindt op het top-down proces van de minister van LVVN.
- Gedeputeerde Kocken laat weten begrip te hebben dat er nog geen gedetailleerd plan ligt, maar benoemt dat er ook op hoofdlijnen nog wel een aantal zaken mist. De gedeputeerde vraagt de minister van LVVN of daar alvast duidelijkheid op kan worden verschaft, omdat provincies op dit moment in afwachting zijn van Den Haag en dat daarmee de energie weglekt uit de gebieden.
- De minister van LVVN antwoordt gedeputeerde Kocken verbaasd te zijn over de boodschap dat provincies zouden stilstaan, omdat er al veel geld is overgemaakt aan de provincies, waaronder met de koplopersprojecten. Daarnaast benadrukt de minister dat het hoofdlijnenakkoord, het regeerprogramma en de contourennota van de nieuwe aanpak een helder kader vormen waarmee de overheden in gesprek kunnen over de uitvoering.
- Wethouder van der Schans benadrukt dat een goede voorbereiding noodzakelijk is voor de uitvoering. Daarbij constateert de wethouder dat er onvoldoende voortgang is gemaakt door de minister van LVVN sinds het informeel BO in augustus 2024 en dat het risico bestaat dat dit ook gebeurt richting het BO van maart 2025. Daarom roept de wethouder de minister op om de komende maanden als overheden met elkaar tot meer gelijkwaardige samenwerking te komen, zodat het BO in maart 2025 een inhoudelijke gesprek kan worden.
- De minister van LVVN antwoordt wethouder Van der Schans de urgentie te herkennen, maar laat weten dat een goede uitwerking simpelweg tijd kost.
- De voorzitter constateert dat de medeoverheden een uitgestoken hand geven en willen meedenken met de minister richting het BO van maart 2025.
- Gedeputeerde Emmens merkt op dat de gebiedsprocessen een verantwoordelijkheid van de provincies zelf zijn en niet van de minister, dat heel veel reeds kan bijvoorbeeld met de middelen uit de koplopersprojecten, en dat Groningen daarom ook een plan heeft gemaakt.
- Gedeputeerden Otter en Potjer laten weten de constatering van de voorzitter over de uitgestoken hand aan de minister te ondersteunen.

- Wethouder Van der Schans stelt voor om de samenwerkingsvorm concreet vorm te geven in het verslag van het BO.
  - De voorzitter stelt met instemming van het BO voor om het proces van bestuurlijke afstemming ambtelijk uit te laten werken, waaronder hoe te komen tot welke doelen staan, welke nationale koppen in stand blijven, en de rolverdeling.
6. Agrarisch Natuurbeheer
- Gedeputeerde Emmens laat weten dat de provincies de grotere inzet van het Rijk op ANB ondersteunen. De provincies zien daarbij interbestuurlijke samenwerking in partnerschap als een randvoorwaarde bij de uitwerking, onder meer vanwege de rol van de provincie als regelingseigenaar en de wettelijke taken en verantwoordelijkheden van de waterschappen. Bestuurlijke afspraken kunnen volgens gedeputeerde Emmens een middel zijn om die samenwerking vorm te geven. De gedeputeerde laat weten dat provincies zoveel mogelijk de reeds bestaande uitvoerings- en overlegstructuren willen benutten, dat de implementatie zorgvuldig moet gebeuren, en dat het kabinet moet garanderen dat de financiële middelen langjarig beschikbaar zijn. Daarnaast laat de gedeputeerde weten graag snel duidelijkheid te willen hebben over wanneer de financiële middelen in het kader van de motie-Grinwis cs.¹ in 2025 beschikbaar komen. Tot slot brengt de gedeputeerde in herinnering dat ook bestaande financiële tekorten in het ANB zouden worden opgelost.
  - Wethouder Van der Schans laat weten dat gemeenten dolblij zijn met de middelen voor ANB. Voorts merkt de wethouder op dat het onderwerp met name de verantwoordelijkheden van het Rijk en de provincies raakt.
  - **5.1.2e** laat weten dat de waterschappen vol in contact staan met agrarische ondernemers en dat de waterschappen dus een rol kunnen spelen in de verdere uitwerking van het ANB, gelijk aan hoe dit in het verleden heeft plaatsgevonden. Daarnaast roept **5.1.2e** op om de extra financiële middelen ook in te zetten om waterdoelen te halen.
  - De minister van LVVN laat weten veel potentie te zien in het ANB en spreekt haar vreugde uit dat de extra middelen structureel zijn. Daarbij laat de minister weten dat er nog een proces loopt binnen het kabinet over de langjarige invulling van deze middelen. Ook laat de minister weten dat de extra middelen in het kader van het amendement Grinwis cs. nog voorliggen in de Staten-Generaal en dat de minister hier daarom niet op vooruit wil lopen. In antwoord op gedeputeerde Emmens laat de minister weten dat de reeds bestaande ANB-tekorten bekend zijn, maar dat dit vraagstuk onderdeel is van de verdere uitwerking.
  - De staatssecretaris van VVN laat weten dat het kabinet beziet hoe de financiële middelen ook ingezet kunnen worden voor de grutto, zonder gebruik te maken van de aanwijzing voor vogelrichtlijngebieden.

---

¹ Kamerstukken 36 600 XIV, nr. 4.

- **5.1.2e** laat weten dat de minister van LVVN naar verwachting in de voorjaarsnota 2025 duidelijk maakt in hoeverre en op welke wijze de ANB-tekorten opgelost kunnen worden.
- Gedeputeerde Emmens merkt op dat er afspraken zijn gemaakt over de ANB-tekorten met de ambtsvoorganger van de minister en dat een beslissing van het kabinet tot zijn ongenoegen steeds verder vooruit wordt geschoven. De gedeputeerde doet een oproep om de afspraak snel gestand te doen.
- De minister merkt met oog op een ordentelijke voorbereiding richting gedeputeerde Emmens op dat het helpt om een dergelijke specifieke inbreng voorafgaand aan een BO te melden, omdat zij nu geen antwoord paraat heeft. Voorts laat de minister in algemene zin weten dat de ANB-tekorten een bekend probleem zijn waar zij ook als gedeputeerde nog mee heeft gekampt.
- Gedeputeerde De Vries laat weten de behoefte aan duidelijkheid over de meerjarige inzet te onderstrepen. Daarnaast laat de gedeputeerde weten dat het helpt om de middelen voor de grutto en de weidevogels zo vroeg mogelijk in 2025 beschikbaar te stellen met oog op een voortvarende aanpak.
- De minister licht toe dat de motie-Grinwis over 50 mln. euro in 2025 gaat, terwijl de ANB-Kamerbrief de periode vanaf 2026 beslaat. Voorts laat de minister weten in gesprek te zijn met onder meer BoerenNatuur. Daarnaast laat de minister weten de uitgestoken hand van de medeoverheden te waarderen. Voorts benoemt zij dat de infractieprocedure algemeen bekend is. Ook laat de minister weten de opties voor meerjarige contracten voor onder meer het afwaarderen van veenweide te verkennen, aangezien die middelen eerder in het Transitiefonds zaten.
- **5.1.2e** vraagt of er ook financiering beschikbaar komt voor de inrichting van beekdalen in het voorjaar 2025, aangezien die middelen eerder wel beschikbaar waren.
- **5.1.2e** antwoordt richting **5.1.2e** dat dit vraagstuk meeloopt de voorjaarsbesluitvorming, waarmee nog niet is gezegd dat de middelen daarmee beschikbaar komen.
- De voorzitter concludeert dat het BO Landelijk Gebied instemt met de drie beslispunten uit bijlage 6.

E. PAS-melders

7. Verificatie PAS-melders

Mondeling

- De minister brengt op dat de Kamerbrief PAS-melders helaas is gelekt. De minister laat weten voornemens te zijn om de Kamerbrief reeds op 28 november 2024 te versturen, mede met oog op de onrust in het veld, zodat mensen zich al op 29 november met hun vragen kunnen wenden tot BIJ12. Daarnaast roept de minister de provincies op een extra inspanning te leveren op de verificatie van PAS-melders en vraagt zij om hulp richting een oplossing. Daarbij onderstreept de minister het belang van een goede samenwerking tussen Rijk en provincies op het PAS-melderdossier, daar waar het Rijk politiek en financieel eindverantwoordelijk is en de provincie tegelijkertijd bevoegd gezag is op casusniveau de lead heeft. De minister brengt in herinnering dat de voorgenomen aanpak is besproken met

provincies tijdens een informeel BO en benoemt dat de provincies een belangrijke rol kunnen spelen bij de inzet van zaakbegeleiders. Ook wijst de minister op de rol van de provincies in de vergunningverlening.

- Gedeputeerde Potjer laat weten niet te beschikken over de Kamerbrief en geeft aan deze graag te ontvangen. In antwoord op de minister laat de gedeputeerde weten dat provincies stevig werken aan de verificatie van PAS-melders, al zijn er wel verschillen tussen provincies. De gedeputeerde bevestigt dat provincies kunnen helpen bij de inzet van zaakbegeleiders. Tot slot laat de gedeputeerde weten dat ook BIJ12 de brief nog niet kent en dus veel onduidelijkheden niet zal kunnen ophelderen.
- De minister laat weten dat BIJ12 op 29 november beschikbaar is tussen 09:00-12:00. Daarnaast laat de minister weten dat de Kamerbrief niet is verspreid, maar dat wel met sommige bestuurders informeel is gesproken en op 22 november de Bestuurlijke Adviescommissie Landelijk Gebied ambtelijk is bijgepraat. De minister constateert dat de Kamerbrief helaas toch is gelekt na bespreking in de Raad voor de Fysieke Leefomgeving (RFL) van dinsdag 26 november en laat weten hier ook stappen op te willen ondernemen, mede gezien de onrust die het lek oplevert in de buitenwereld. Als gevolg daarvan is voorzichtigheid volgens de minister het uitgangspunt.
- Gedeputeerde Beemsterboer laat weten dat provincies zorgen hebben over handhaving vanaf februari 2025, als niet heel expliciet in de Kamerbrief staat dat PAS-melders kunnen rekenen op legalisatie. Daarnaast markeert de gedeputeerde dat het Rijk eindverantwoordelijk is. De gedeputeerde laat weten dat de provincies de Kamerbrief zullen afwachten om die in de colleges van Gedeputeerde Staten te kunnen bespreken.
- De minister leest een fragment voor uit de Kamerbrief PAS-melders en laat weten dat deze mede naar aanleiding van input van de provincies in de brief is beland: *'ik heb de provincies gevraagd om extra inzet te plegen op het spoor van de verificatie en de (vergunningverlening bij de) individuele oplossing. Daarvoor ligt de verantwoordelijkheid bij de provincies. Het Rijk pleegt extra inzet om van handhaving af te kunnen zien. Bovendien heb en voel ik de politieke en financiële eindverantwoordelijkheid om dit probleem nu op te lossen.'*
- Gedeputeerde Emmens laat weten dat hij en andere gedeputeerden de Kamerbrief nog niet hebben gezien, er niet mee bekend zijn dat op verzoek van provincies een zin is toegevoegd aan de brief, en dat daarmee een formeel door provincies gedragen brief niet aan de orde is.
- De voorzitter verduidelijkt dat provincies een en ander hebben meegegeven tijdens de technische briefing van vrijdag 22 november, maar dat dit niet kan leiden tot de conclusie dat de Kamerbrief officieel is afgestemd met provincies.
- De minister laat in reactie op de voorzitter weten dat er geen zinnen in de brief staan met de strekking dat provincies hebben ingestemd met de Kamerbrief.

F. Afsluiting

8. Rondvraag

- **5.1.2e** laat weten dat de waterschappen vooruit willen in het landelijk gebied, begrijpen dat er een nieuwe wind waait, en onderstrepen dat de overheden elkaar hard nodig hebben. Daarom hebben de waterschappen volgens **5.1.2e** middels een propositie nagedacht over wat zij kunnen doen en nodig hebben. **5.1.2e** laat weten de propositie graag aan te willen bieden aan de minister.
9. Sluiting
- De voorzitter sluit de vergadering.

Format

PZH wil tot een samenhangend pakket met provincie, Rijk, EU komen. Daarbij zet de provincie in op:

Provinciale maatregelen:

- Natuurlijke stoppers opkopen t.b.v. extensiveren andere bedrijven en stikstofreductie
- Overgangsgebieden bij Natura 2000 creëren
- Grondbeleid

Maatregelen op Rijksniveau:

- Emissieplafond ammoniak/bedrijfsspecifieke doelsturing
- **Extensiveren opnemen in beleid**
- Middelen voor natuurlijke stoppers, strategische grondbeleid en andere extensiveringsvormen. ,
- Scheiding NOx-NH3 in vergunningverlening
- Zero emissie voor weg-, water- en woningbouw-projecten

Met het oog op de invulling van de provinciale maatregelen vragen we jullie om de vragen in onderstaand format te beantwoorden. Probeer alle vragen te beantwoorden. Er zal nog onduidelijkheid zijn en/of nog keuzes gemaakt moeten worden. Ontbreken harde cijfers: geef dan zo goed mogelijk bandbreedtes aan of geef een kwalitatieve beschrijving.

Thema	Vragen
Maatregel	Beschrijving van de maatregel (hoe werkt het, en waarom werkt het?). Als er verschillende varianten zijn, geef dit dan op hoofdlijnen aan. Als we nog niet exact weten wat de (on)mogelijkheden zijn geef dan aan welke onzekerheden er zijn, welke onzekerheden en onderzoeksvragen er zijn, waarom dit zo is en wat er nodig is om hierop de antwoorden te krijgen. Strategische Grondverwerving. Deze maatregel maakt het mogelijk om op vrijwillige basis onroerende zaken aan te kopen voordat, of vooruitlopend op het definitief worden van een opgave en daaraan gekoppeld budget. De maatregel kan reactief worden ingezet (ingaan op aanbod vanuit te markt) of pro-actief (actief de markt verkennen waar de meest prioritaire locaties zijn om als provincie grondpositie in te willen nemen).
Impact op stikstofreductie en natuurherstel (ecologische toets)	Ga in op de impact stikstof en natuurherstel: • Maak onderscheid tussen terugdringen stikstofdepositie op nabije N2000-gebieden en de impact op de stikstofdeken • Andere ecologische effecten die met de maatregel te verwachten zijn (bv. water)) Is de provincie eigenaar, dan kan zij als eigenaar maatregelen treffen om emissie en depositie terug te dringen. Soms kan grond voor meerdere doelen tegelijk ingezet worden, zoals peilopzet in combinatie met bepaalde natuurdoelen.
Juridische borging en	Welk (bestaand) instrumentarium gaat de provincie inzetten om dit

mogelijkheid (juridische toets)	doelbereik te borgen? Welke risico's zijn er en met welke randvoorwaarden moeten we rekening houden (bv. staatssteun) Voor grondverwerving behoeft het bestaande instrumentarium niet te worden aangepast. Op dit moment bestaat zelfs de mogelijkheid om tot een bedrag van 5.1.2b strategische aankopen te doen. De daarmee gemoeide bedragen komen ten laste van de algemene middelen. Dit is evenwel een tijdelijke faciliteit. Om structureel (en snel) op de markt te kunnen reageren is ook structureel budget nodig.
Timing	Op welke termijn kunnen wij deze maatregel invoeren, en wanneer gaan we daarvan de (eerste) effecten zien? Op dit moment wordt gewerkt aan actualisering van de uitvoeringsnota grondbeleid. Verwachting is dat deze eind 2025 door GS wordt vastgesteld. Strategische grondverwerving zoals bovenaan voorgesteld maakt onderdeel uit van de actualisering uitvoeringsnota grondbeleid.
Relatie tot andere thema's	Hoe verhoudt deze maatregel zich tot andere publieke thema's, zoals klimaat, voedselzekerheid, water, gezondheid (q-koorts), luchtkwaliteit, etc. Als de maatregel effectief is op deze thema's of drukfactoren geef dan zo concreet mogelijk aan wat het effect dan kan zijn. Wat alle veel van de andere maatregelen/thema's met elkaar gemeen hebben is dat ze landen op grond. Er is vaak veranderend grondgebruik nodig om de thema's te realiseren. Grond is zeker in Zuid-Holland een schaars goed. Grondeigendom of zeggenschap over de gebruiksmogelijkheden van grond zijn medebepalend voor de realisatie van andere publieke thema's.
Relatie tot staand beleid PZH	Beschrijf kort wat op dit moment het bestaande beleid is en hoe deze maatregel daar een aanvulling op is. Het bestaande beleid is dat met grondverwerving wordt gestart nadat daar opdracht voor wordt verleend en budget beschikbaar is gesteld. Over het algemeen is daarmee ook geografisch aangeduid binnen welke begrenzing de aankopen plaats dienen te vinden. In aanvulling hierop heeft GS de mogelijkheid om tot een bedrag van 5.1.2b per jaar (eenmalig verhoogd tot 5.1.2b voor de periode 2024-2026) te besluiten om ten laste van de algemene middelen strategische aankopen te doen. Dit zijn aankopen waarvan verwacht wordt dat binnen een periode van 5 jaar een opdracht en budget beschikbaar zal komen. Tijdelijk is ook het ZH-PLG budget (5.1.2i, 5.2.1) beschikbaar geweest om strategische/anticiperende aankopen te doen om daarmee de verschillende gebiedsprocessen op gang te brengen. Voortschrijdend inzicht leert dat het programma de middelen niet langer voor grondverwerving in wil zetten.
Landelijk/politiek draagvlak	Hoe verhoudt deze maatregel zich tot wat op rijksniveau en in andere provincies al is voorgesteld/gebeurt. Veel andere provincies beschikken over een structureel budget om strategische aankopen te doen. Op rijksniveau is er de nationale grondbank (NGB). Indien er een

	aankoopmogelijkheid voordoet kan het rijk verzocht worden om die aankoop te doen. Als dat lukt landt de onroerende zaak in de NGB. Zodra een provincie de onroerende zaak in wil zetten voor doelrealisatie moet de onroerende zaak van de NGB worden overgenomen (ten aanschafwaarde). Strategische grondverwerving heeft ook relatie met nationale en provinciale beëindigingsregelingen. De meeste van deze beëindigingsregelingen omvatten een vergoeding voor (sloop van) gebouwen, maar bieden geen ruimte om grondeigendom te kopen/vergoeden. Een strategische aankoopmogelijkheid zou de mogelijkheid bieden aan een ondernemers om niet alleen te stoppen maar ook zijn volledige eigendom van de hand te doen.
Maatschappelijk draagvlak	Wat is onze taxatie van het draagvlak voor deze maatregel bij (belangrijke) stakeholders? Bv. is dit in lijn met de voorstellen in het Versnellingsakkoord een Duurzaam Evenwicht? Strategische grondaankopen kunnen in hoge mate bijdragen aan gebiedsprocessen. Hoe groter de provinciale voorraad grond binnen een gebiedsproces hoe succesvoller over het algemeen het gebiedsproces zal zijn.
Uitvoerbaarheid	Zijn er risico's in de uitvoering van deze maatregel, bijvoorbeeld ten aanzien van beschikbare capaciteit, competenties, (verwachte) naleving en het toezicht daarop? Als gebouwen worden verworven is er altijd risico op waardeverlies. In mindere mate geldt dit voor grond, vanwege de eerder aangeduide schaarste. Desalniettemin kan het voorkomen dat grond wordt aangekocht die later toch niet inzetbaar blijkt te zijn. Dit risico kan beperkt worden door in te zetten op doelrealisatie op eigen gronden in plaats van de meest optimale locatie.
Financiële onderbouwing	Indicatie van de omvang van de kosten en wijze waarop deze worden gefinancierd tussen rijk, provincie en sector Het rijk heeft aangegeven dat er geen middelen beschikbaar zijn voor grondverwerving. Andere provincies hebben budgetten beschikbaar oplopend tot € 100 mln.
Nodig vanuit het Rijk of EU	Wat heeft de provincie nodig vanuit het Rijk (beleidsmatig, juridisch, financieel) om deze maatregel mogelijk te maken? Idem EU niks
Nodig van stakeholders	Welke positieve bijdrage kunnen stakeholders leveren om de effectiviteit van deze maatregel te ondersteunen? Als stakeholders als gemeenten, waterschappen, hoogheemraadschappen op gelijke wijze als de provincie bereid zijn hun eigendommen in te zetten in gebiedsprocessen zal dit versnellend kunnen werken. Nog belangrijker is dat met stakeholders afspraken worden gemaakt dat slechts 1 partij bij een aan te kopen eigenaar langs gaat.
Processtappen ter invoering	Beschrijf wat we nog nader willen uitzoeken en uitwerken, waar afhankelijkheden liggen, en welke besluiten PS/GS moeten nemen ter invoering, en op welke termijn? Nadere uitwerking van afwegingskader ten aanzien van aankoop, tijdelijk beheer en financiële inbedding.
Juridisch instrumentarium tbv strategisch	Geen extra of nieuw instrument nodig. <u>Voorkeursrecht</u> Het voorkeursrecht op grond van hoofdstuk 9 Omgevingswet

grondbeleid	is een passief grondbeleidsinstrument. Alleen als de eigenaar/gerechtigde zelf wil verkopen komt het recht in werking. Dat is een belangrijke beperking van dit instrument. Ook agrarische grond kan worden belast met het voorkeursrecht. Het gaat om het doel dat door de overheid wordt nagestreefd: dat moet iets anders zijn dan de agrarische functie (voorheen: bestemming). Het vestigen van een dergelijk voorkeursrecht vereist dus een planologisch plan. PZH moet in zo'n geval bereid zijn een planologische wijziging door te voeren en dat moet een provinciaal doel kennen. Dat laatste zou kunnen zijn: de instandhouding en/of verbetering van de staat van het N2000 gebied. Tot slot: een voorkeursrecht wordt vaak gevestigd tbv bv woningbouwplannen om te voorkomen dat de markt de prijs opdrijft van de gronden. Dat zal niet het geval zijn als de gronden worden bestemd voor natuur. <u>Onteigening</u> Onteigening kan worden ingezet maar net als bij het voorkeursrecht moet er een grondslag worden gezocht in één van de volgende ruimtelijk ordeningsinstrumenten: omgevingsplan, projectbesluit of buitenplanse omgevingsplanactiviteit (BOPA). Ook hier moet sprake zijn van een provinciaal doel (zie bij voorkeursrecht). Eerst moet worden getracht de benodigde gronden minnelijk te verwerven, tegen vergoeding van een volledige schadeloosstelling. Lukt dat niet dan kan worden onteigend. De doorlooptijd van een onteigeningsprocedure schat ik momenteel op 2,5 à 3 jaar. De eigendom wordt tijdens de procedure verkregen, ongeveer na 2 jaar. Omdat deze procedure geheel nieuw is sinds de invoering van de Omgevingswet per 1 januari 2024 is de doorlooptijd nog erg onzeker en hangt die sterk af van de hoeveelheid weerstand van belanghebbenden. Er moeten twee gerechtelijke procedures doorlopen worden en tegen één staat hoger beroep open. Onteigening kan alleen voor de strikt noodzakelijke oppervlakte. Het onderbouwen van de noodzaak zal met name moeten komen van een ecologische onderbouwing. <u>Pacht</u> PZH heeft een groot areaal agrarische grond in eigendom dat verpacht wordt. Het is gebruikelijk om die gronden voor korte(re) tijd in pacht uit te geven, zogenaamde <i>geliberaliseerde</i> pacht. Het alternatief is <i>reguliere</i> pacht. Reguliere pacht wordt niet door PZH gebruikt omdat de pachter daarmee een heel sterk recht krijgt. Een reguliere pacht is niet of nauwelijks opzegbaar en de reguliere pachter

	heeft een wettelijk voorkeursrecht. PZH verpacht daar waar dat nodig of wenselijk is met beperkende voorwaarden, zoals een beperking of verbod op toepassing van mest. <u>Financiële middelen</u> Zowel bij de toepassing van een voorkeursrecht als onteigening zal aan de orde komen dat PZH aannemelijk kan maken dat de benodigde financiële middelen voor de aankopen beschikbaar zijn. <u>Tijd</u> De grondbeleidsinstrumenten inzetten kost tijd. Voorkeursrecht en onteigening vereisen een ruimtelijk plan als grondslag. Zo'n plan vaststellen kost tijd, vermoedelijk enkele jaren want wij hebben op dit moment geen concrete plannen voor b.v. overgangsgebieden. Onteigening kent ook een doorlooptijd van 2 à 3 jaar, te rekenen vanaf het moment dat het ruimtelijk plan dat als grondslag dient is vastgesteld. <u>Kennis en capaciteit</u> Het goed toepassen van grondbeleidsinstrumenten vereist kennis. Die kennis is in Nederland niet op grote schaal aanwezig. Zeker niet bij gemeenten. En alle kennis inhuren is duur en moet 'van binnenuit' aangestuurd en beoordeeld worden. Om intensief gebruik te maken van grondbeleidsinstrumenten is (veel) meer kennis binnen overheden nodig. PZH heeft volgens grondzaken wel genoeg grondzakenkennis in huis. Daarnaast zal grote behoefte zijn aan ecologische kennis. <u>Beheer</u> Voorkeursrecht en onteigening behelzen uiteindelijk de aankoop van de gronden door PZH. Die gronden moeten worden beheerd. Ook voor dat beheer, ook al wordt dat door derden uitgevoerd, is kennis en capaciteit nodig. De kennis is bij PZH in huis.

OPLEGNOTITIE PORTEFEUILLEOVERLEG

Gedeputeerde(n)	A. Weverling
Naam + datum portefeuilleoverleg	31 maart 2025

Onderwerp en/of opgave	SANE en Grondzaken		
Ambtelijk opdrachtnemer		Ambtelijk opdrachtgever	5.1.2e

Reden agendering in portefeuilleoverleg:	☒ Ter kennisname (<i>Informeren van gedeputeerde</i>) ☐ Ter besluitvorming (<i>Akkoord besluit/instemming koers gevraagd</i>)
Agendering in Gedeputeerde Staten:	☐ Conformstuk op ... (<i>datum</i>) (<i>overeenkomstig bestaand beleid</i>) ☐ Besprekstuk op ... (<i>datum</i>) (<i>beleidsrijk en/of bestuurlijke afstemming nodig</i>) ☒ Niet van toepassing
Provinciale Staten:	☐ Verzending ter informatie (<i>Bijv. (lid) GS-brief, behandelvoorstel motie</i>) ☐ Ter besluitvorming op ... (<i>Datum</i>) in commissie en op ... in Statenvergadering ☒ Niet van toepassing

1. DE KERN VAN HET VOORSTEL & BESLISPUNTEN

Gedeputeerde op de hoogte stellen van de inbreng van OGZ op het dossier SANE. Daar spelen nu 2 zaken:

- 1) 1 april plan van aanpak en voorstel maatregelpakket in GS
- 2) Gesprek Gedeputeerde Van Leeuwen met Gedeputeerde Weverling over grondinstrumentarium t.b.v. stikstofdoelen

2. KORTE VOORGESCHIEDENIS PROCES

Door de recente uitspraken in het stikstofdossier maakt PZH zich grote zorgen voor de Zuid-Hollandse natuur, economie, agrarische sector, woningbouwopgave en andere maatschappelijke vraagstukken. Als motor van de Nederlandse economie voelt PZH het belang van en de verantwoordelijkheid voor een bijdrage aan een oplossing voor Nederland. In de komende weken werkt de provincie daarom aan een Samenhangende Aanpak Natuurherstel en Economie (SANE).

Het doel is om te komen tot een integraal perspectief van wat Zuid-Holland in dit kader kan doen in relatie tot het Rijk en andere provincies en in verbinding met andere beleidsthema's en het nationale belang van de haven.

Een onderdeel van de oplossing is een pakket aan maatregelen.

3. AANDACHTSPUNTEN PORTEFEUILLEHOUDER

Vanuit grondzaken is input geleverd op de maatregel Strategisch Grondbeleid en Natuurlijke Stoppers.

Ook is gerekend aan een financiële bandbreedte voor beide maatregelen. In het GS voorstel komen die berekeningen vooralsnog niet terug

4. GEVOLG VAN HET VOORSTEL

5. EXTERNE SAMENWERKING

nvt

6. COMMUNICATIE

nvt

7. INTEGRALITEIT

8. COALITIEAKKOORD

Is het voorstel in lijn met het provinciaal coalitieakkoord 2023 - 2027? ja

9. BIJGAAND(E) STUK(KEN)

Toelichting op de lang lopende zaak en bijlagen.

To: 5.1.2e @anwb.nl [5.1.2e @anwb.nl]
Cc: Stikstof 5.1.2i @pzh.nl]
From: Stikstof
Sent: Mon 3/31/2025 9:40:43 AM
Subject: RE: Stakeholdersgesprekken Natuurherstel en Stikstofreductie 21 maart jl.
Received: Mon 3/31/2025 9:40:00 AM

Geachte 5.1.2e

Namens de provincie Zuid-Holland willen wij u hartelijk bedanken voor uw waardevolle bijdrage aan het traject rond de Samenhangende Aanpak Natuurherstel en Economie (SANE). Uw inzichten en betrokkenheid zijn van grote betekenis en helpen ons om tot een evenwichtige en effectieve aanpak te komen.

Wij nemen uw input zorgvuldig mee in de verdere uitwerking van SANE en houden u op de hoogte van de ontwikkelingen. Mocht u in de tussentijd vragen of aanvullende suggesties hebben, dan kunt u altijd contact met ons opnemen. Ook wijzen wij u nogmaals op Wij willen u er nogmaals op dat u kunt inspreken in de commissie Landelijk Gebied van 16 april aanstaande of tijdens de Provinciale Statenvergadering van 14 mei.

Nogmaals dank voor uw inzet en betrokkenheid.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e
5.1.2e
Domein Water, Klimaat & Natuur

M: 5.1.2e
E: 5.1.2e @pzh.nl
www.zuid-holland.nl/contact

Werkdagen: ma, di, wo, do, vr

Krachtig Zuid-Holland.

Van: 5.1.2e < 5.1.2e @anwb.nl>
Verzonden: maandag 24 maart 2025 10:47
Aan: Mariëtte van Leeuwen < 5.1.2i @pzh.nl>; Stikstof < 5.1.2i @pzh.nl>
Onderwerp: RE: Stakeholdersgesprekken Natuurherstel en Stikstofreductie 21 maart jl.

U ontvangt niet vaak e-mail van 5.1.2e @anwb.nl. [Ontdek waarom dit belangrijk is](#)

Goedemorgen Mariëtte,

Dank voor de uitnodiging, ik was blij dat ik erbij kon zijn. Zoals ik vrijdag inbracht, maakt de ANWB zich zorgen over het onderzoeken van recreatie als drukfactor in gebieden grenzend aan Natura2000-gebieden. Er is in Zuid-Holland per inwoner al erg weinig 'groen & blauw'. Mogelijke beperkingen van recreatie binnen en rondom de N2000-gebieden verkleinen de recreatiemogelijkheden van inwoners en bezoekers. Dit lijkt niet in lijn met het [Recreatieperspectief Zuid-Holland 2030](#) van de provincie. Zie in dit stuk met name hoofdstuk vijf, met de zes V's (verzorgen, vergroten, verbinden, verweven, vernieuwen en vertellen). We zouden het op prijs stellen als we betrokken (kunnen) worden bij vervolgonderzoeken en -stappen, als het gaat om de druk van/door recreatie.

Veel wijsheid gewenst bij de verdere besluitvorming!

Hartelijke groet,
328625

ANWB Public Affairs & Relations

Tel. 5.1.2e

www.anwb.nl/belangenbehartiging<https://nl.linkedin.com/in/5.1.2e>

Van: Mariëtte van Leeuwen <5.1.2l@pzh.nl>

Verzonden: maandag 24 maart 2025 07:52

CC: Stikstof <5.1.2l@pzh.nl>

Onderwerp: Stakeholdergesprekken Natuurherstel en Stikstofreductie 21 maart jl.

Langs deze weg willen we u nogmaals hartelijk bedanken voor het deelnemen aan het stakeholdergesprek over natuurherstel en stikstofreductie.

Het vroeg enorme flexibiliteit van agenda's, daar zijn wij ons van bewust. Tegelijkertijd hechten wij er veel waarde aan om gezamenlijk richting het

Rijk op te treden, zodat voor alle sectoren het best mogelijke maatregelenpakket op tafel komt, wij van het stikstofslot af komen en de natuur herstelt.

Als u niet in de gelegenheid was om aanwezig te zijn bij het gesprek, dan is het uiteraard ook mogelijk om uw input schriftelijk met ons te delen

via 5.1.2e@pzh.nl. Ook als u wel aanwezig was en nog vragen heeft, kunt u ons mailen op eerdergenoemde mailadres.

Wij willen u er nogmaals aan herinneren dat u kunt inspreken in de commissie Landelijk Gebied van 16 april aanstaande of tijdens de Provinciale

Staten-vergadering van 14 mei.

Met vriendelijke groet,

Namens het college van Gedeputeerde Staten van provincie Zuid-Holland,

Mariëtte van Leeuwen

Gedeputeerde provincie Zuid-Holland

Portefeuille: Financiën, Coördinatie ZH-PLG, EU-Internationaal, Gezond & Welzijn en Communicatie & Participatie en Public Affairs

T. 5.1.2e

E. 5.1.2e@pzh.nl

W. www.zuid-holland.nl/contact

Krachtig Zuid-Holland

Disclaimer

E-mail wordt door ANWB niet gebruikt voor het aangaan van externe verplichtingen.

Deze e-mail is uitsluitend bestemd voor geadresseerde(n). Indien deze e-mail onverhoopt niet voor u is bestemd dan verzoeken wij u vriendelijk contact op te nemen met de afzender en daarna het bericht te vernietigen. Deze e-mail mag niet worden doorgestuurd, openbaar gemaakt of verveelvoudigd worden zonder de toestemming van de afzender.

ANWB betracht grote zorgvuldigheid bij het verzenden van e-mails. ANWB kan echter niet garanderen dat deze e-mail juist, volledig, tijdig en virusvrij wordt overgebracht. In een dergelijk geval is ANWB op geen enkele wijze aansprakelijk voor enige schade, direct dan wel indirect, in welke vorm dan ook.

ANWB B.V.

To: 5.1.2e | 5.1.2e @berenschot.nl; 5.1.2e | 5.1.2e @pzh.nl]
Cc: 5.1.2e | 5.1.2e @pzh.nl]
From: 5.1.2e
Sent: Thur 3/27/2025 2:16:23 PM
Subject: RE: SPOED: opmerkingen Mariëtte bij SANE stuk
Received: Thur 3/27/2025 2:16:26 PM

top

5.1.2e
5.1.2e

M 5.1.2e
E 5.1.2e @pzh.nl
www.zuid-holland.nl/contact

Van: 5.1.2e < 5.1.2e @berenschot.nl>
Verzonden: donderdag 27 maart 2025 14:35
Aan: 5.1.2e < 5.1.2e @pzh.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @pzh.nl>
CC: 5.1.2e < 5.1.2e @pzh.nl>
Onderwerp: RE: SPOED: opmerkingen Mariëtte bij SANE stuk

Ha 5.1.2e en 5.1.2e

Alle deelnemers staan netjes in dit document dat 5.1.2e heeft opgesteld.
[Verzendlijst SANE.docx](#)

Met vriendelijke groet,

5.1.2e
5.1.2e

Berenschot

5.1.2e
<https://www.linkedin.com/in/5.1.2e>
Van Deventerlaan 31-51, 3528 AG Utrecht
Werktijden: maandag t/m vrijdag

Van: 5.1.2e < 5.1.2e @pzh.nl>
Verzonden: donderdag 27 maart 2025 10:25
Aan: 5.1.2e < 5.1.2e @pzh.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @berenschot.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @pzh.nl>; 5.1.2e
5.1.2e < 5.1.2e @pzh.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @berenschot.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @pzh.nl>; 5.1.2e
5.1.2e < 5.1.2e @pzh.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @pzh.nl>

Onderwerp: Re: SPOED: opmerkingen Mariëtte bij SANE stuk

Goedemorgen,
Presentatie toevoegen lijkt me een goed idee.
Over 'verslagen' stakeholdergesprekken: er zijn niet echt verslagen. We hebben de inbreng per gesprek genoteerd, maar de vraag is wat je daarvan wil gaan noemen (variërend van 'de wet aanpassen', 'Aerius afschaffen', '80 rijden op provinciale wegen' tot 'inkoopbeleid en aanbestedingsbeleid aanpassen'). Voorstel (net met 5.1.2e besproken): Ik maak een opzet waarin we (in eerste instantie 5.1.2e en ik, maar aanvullingen zijn altijd welkom) op basis van de aantekeningen van 5.1.2e per gesprek de opbrengst beschrijven, met drie of vier vaste kopjes. Dat nemen we mee in de individuele gesprekken en dan is het aan de GS-leden om te bepalen wat ze daarvan mee willen sturen richting PS. OK?
5.1.2e heb je al opgevraagd wie er bij welk stakeholdergesprek aanwezig waren?

5.1.2e

domeindirecteur Water, Klimaat & Natuur – Ontwikkeling Grondzaken

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

Werkdagen: ma, di, wo, vr

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

erp: SP

Input van stakeholders is niet terug te zien. Bijvoorbeeld het herzien van ons eigen inkoopbeleid. We kunnen

opschrijven dat we dat uitwerken. En er waren andere suggesties

- Is het een idee dat we de presentatie toevoegen?
- Mariëtte vroeg ook nog om gespreksverslagen toe te voegen (van stakeholdergesprekken). Dat lijkt mij geen goed idee, maar benieuwd naar jullie visie hierop

Fijn als @ 5.1.2e de opmerkingen kan verwerken. En @ 5.1.2e en @ 5.1.2e iets kunnen toevoegen over de input van stakeholders

Financiën

Ik sprak vanochtend onze Concerncontroller. Hij heeft nog wat opmerkingen bij het financiële stuk en wil daar graag nog een andere collega naar laten kijken. Zij reageren **rond 13:00 uur**.

Bedankt!

Groet,
5.1.2e

Disclaimer

This e-mail and any attachment it contains is confidential and may contain legally privileged information.

If you are not the intended recipient, please note that this e-mail or any attachment may not be copied or disclosed or distributed to others.

If you have received this e-mail by error, please notify the sender immediately by return e-mail, and delete this message. All rights reserved.

This email has been scanned for viruses and malware, and may have been automatically archived.

To: 5.1.2e 5.1.2e @pzh.nl; Secrprovsec 5.1.2i @pzh.nl; 5.1.2e 5.1.2e @pzh.nl;
secretariaatcdk 5.1.2i @pzh.nl; 5.1.2e 5.1.2e @pzh.nl
Cc: 5.1.2e 5.1.2e @pzh.nl; 5.1.2e @pzh.nl; 5.1.2e @pzh.nl; 5.1.2e @pzh.nl; 5.1.2e @pzh.nl;
5.1.2e 5.1.2e @pzh.nl; 5.1.2e @pzh.nl; 5.1.2e @pzh.nl; GSondersteuning 5.1.2i @pzh.nl; 5.1.2e
5.1.2e 5.1.2e @pzh.nl
From: 5.1.2e
Sent: Thur 3/27/2025 1:30:06 PM
Subject: RE: Verzoek snelle ondertekening GS-stukken 1 april
Received: Thur 3/27/2025 1:30:09 PM

Natuurlijk, gaan we regelen 5.1.2e, fijn als we t.z.t. een seintje krijgen.

Groeten, 5.1.2e

Met vriendelijke groet,

5.1.2e
5.1.2e

M 5.1.2e
E 5.1.2e @pzh.nl

www.zuid-holland.nl/contact

Werkdagen: ma, di, wo, do, vr

Krachtig Zuid-Holland.

De receptie bevindt zich in de hal van het hoofdgebouw (gebouw C).
Let op: u zult gevraagd worden naar uw ID-bewijs voor het ontvangen van uw toegangspas.

Van: 5.1.2e <5.1.2e @pzh.nl>
Verzonden: donderdag 27 maart 2025 13:53
Aan: Secrprovsec <5.1.2i @pzh.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @pzh.nl>; secretariaatcdk <5.1.2i @pzh.nl>;
5.1.2e <5.1.2e @pzh.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e @pzh.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @pzh.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @pzh.nl>;
5.1.2e <5.1.2e @pzh.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @pzh.nl>; GSondersteuning <5.1.2i @pzh.nl>; 5.1.2e
5.1.2e <5.1.2e @pzh.nl>
Onderwerp: Verzoek snelle ondertekening GS-stukken 1 april

Dag 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e en 5.1.2e,

Komende dinsdag staan er een aantal belangrijkste stukken op de GS-agenda. Deze worden allemaal besproken tijdens de commissievergadering Landelijk Gebied van 16 april.
We hebben met de griffie afspraken gemaakt over de aanlevering van de stukken. Graag schakel ik ook jullie hulp hiervoor in. Zouden jullie kunnen zorgen voor een spoedige ondertekening door Marcel en de CdK voor onderstaande stukken?

- Statenvoorstel Samenhangende Aanpak Natuurherstel en Economie (SANE)
- Behandelvoorstel moties 1586, 1593, 1595, 1597 en 1598.
- Behandelvoorstel moties 1103, 1105, 1114, 1196, 1204, 1380 en toezeggingen LG2024.007
- GS-brief Onderzoek Ammoniak uit zee

Let op: voor de besluitvorming over het eerste agendapunt (SANE) verwacht ik zeker enkele machtigingen. Deze worden dinsdagmiddag en uiterlijk woensdag verwerkt. We proberen jullie op de hoogte te houden van wanneer jullie de Workflow in de takenbakken van de provincisecretaris en CdK kunnen verwachten.

5.1.2e maakt alle Workflows aan. 5.1.2e en 5.1.2e zijn opdrachtgever.

Alvast bedankt voor jullie hulp! Mochten er nog vragen zijn, dan kunnen jullie bij mij terecht.

Groet,

5.1.2e

To: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @pzh.nl; 5.1.2e 5.1.2e @pzh.nl; 5.1.2e 5.1.2e @berenschot.nl; 5.1.2e
5.1.2e 5.1.2e @pzh.nl; 5.1.2e 5.1.2e @pzh.nl; 5.1.2e 5.1.2e @berenschot.nl; 5.1.2e
5.1.2e 5.1.2e @pzh.nl; 5.1.2e 5.1.2e @pzh.nl

From: 5.1.2e | 5.1.2e
Sent: Thur 3/27/2025 10:26:02 AM
Subject: RE: SPOED: opmerkingen Mariëtte bij SANE stuk
Received: Thur 3/27/2025 10:26:05 AM

Hi all,

Even een vraag nmbt de presentatie, die wilden we niet met de stakeholders delen, maar nu wel met de 'hele wereld'? Ik ben het even kwijt...

Hartelijke groet,

5.1.2e

5.1.2e gedeputeerde Mariëtte van Leeuwen
Financiën, communicatie, participatie en public affairs, EU en internationaal, coördinatie ZH-PLG, gezond&welzijn.

M 5.1.2e
E 5.1.2e @pzh.nl
[LinkedIn](#)
www.zuid-holland.nl/contact

Werkdagen: 5.1.2e

Krachtig Zuid-Holland.

Van: 5.1.2e <5.1.2e @pzh.nl>
Verzonden: donderdag 27 maart 2025 10:25
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @pzh.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @berenschot.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @pzh.nl>; 5.1.2e
5.1.2e <5.1.2e @pzh.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @berenschot.nl>; 5.1.2e , 5.1.2e 5.1.2e @pzh.nl>; 5.1.2e
5.1.2e <5.1.2e @pzh.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @pzh.nl>

Onderwerp: Re: SPOED: opmerkingen Mariëtte bij SANE stuk

Goedemorgen,
Presentatie toevoegen lijkt me een goed idee.
Over 'verslagen' stakeholdergesprekken: er zijn niet echt verslagen. We hebben de inbreng per gesprek genoteerd, maar de vraag is wat je daarvan wil gaan noemen (variërend van 'de wet aanpassen', 'Aerius afschaffen', '80 rijden op provinciale wegen' tot 'inkoopbeleid en aanbestedingsbeleid aanpassen'). Voorstel (net met 5.1.2e besproken): Ik maak een opzet waarin we (in eerste instantie 5.1.2e en ik, maar aanvullingen zijn altijd welkom) op basis van de aantekeningen van 5.1.2e per gesprek de opbrengst beschrijven, met drie of vier vaste kopjes. Dat nemen we mee in de individuele gesprekken en dan is het aan de GS-leden om te bepalen wat ze daarvan mee willen sturen richting PS. OK?
@5.1.2e heb je al opgevraagd wie er bij welk stakeholdergesprek aanwezig waren?
Groet,
5.1.2e

5.1.2e

domeindirecteur Water, Klimaat & Natuur – Ontwikkeling Grondzaken

vanochtend onze Concerncontroller. Hij heeft nog wat opmerkingen bij het financiële stuk en wil daar graag

een andere collega naar laten kijken. Zij reageren **rond 13:00 uur**.

Bedankt!

Groet,
5.1.2e

To: 5.1.2e [5.1.2e @pzh.nl]
From: 5.1.2e
Sent: Thur 3/27/2025 9:22:06 AM
Subject: RE: SPOED AKK: Voorstellen
Received: Thur 3/27/2025 9:22:00 AM

Ha 5.1.2e,

Zou jij in het GS-voorstel nog naar de opmerking van 5.1.2e kunnen kijken op jouw opmerking bij het laatste beslispunt?

Met vriendelijke groet,

5.1.2e
5.1.2e
Domein Water, Klimaat & Natuur

M: 5.1.2e
E: 5.1.2e @pzh.nl
www.zuid-holland.nl/contact

Werkdagen: ma, di, wo, do, vr

Krachtig Zuid-Holland.

Van: 5.1.2e < 5.1.2e @pzh.nl>
Verzonden: woensdag 26 maart 2025 20:41
Aan: 5.1.2e < 5.1.2e @pzh.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @pzh.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @pzh.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @pzh.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @pzh.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @berenschot.nl>
Onderwerp: RE: SPOED AKK: Voorstellen

Ik heb ondertussen de nodige tekstvoorstellen met wijzigingen bijhouden in de stukken opgenomen, zo ook het besluitvoorstel voor in het statenvoorstel, waarbij ik ‘Te besluiten’ juist heb verwijderd omdat het anders tekstueel niet goed gaat. Immers, de statenvoordracht begint met “Besluiten” gevolgd door de voorstellen en “Besluiten: Te besluiten” is niet zo fraai natuurlijk ;).

Kijk maar even of jullie met de suggesties uit de voeten kunnen.

buiten verzoek, dus al ik nog voor iets nodig mocht zijn, dan lukt mij dat pas vanaf 12 uur.

Fijne avond!

5.1.2e
5.1.2e
Juridische Kwaliteitszorg
Domein Bedrijfsvoering

M 5.1.2e
E 5.1.2e @pzh.nl
www.zuid-holland.nl/contact

Werkdagen: ma, di, do, vrij

Elke dag beter. Zuid-Holland.

Van: 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>
Verzonden: woensdag 26 maart 2025 20:06
Aan: 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@berenschot.nl>
Onderwerp: FW: SPOED AKK: Voorstellen

Hi allemaal,

Mariëtte is akkoord met de formulering. Ik heb een kleine aanpassing in het rood gedaan.

Mariëtte en ik hebben op de app nog even contact over de genoemde periode ('najaar 2025'). Daar kom ik mogelijk morgen op terug. Maar voor nu kan deze formulering worden opgenomen in het Statenvoorstel. Gaat dat lukken @5.1.2e?

Groet,
5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>
Verzonden: woensdag 26 maart 2025 18:04
Aan: 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@berenschot.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>
Onderwerp: Re: SPOED: Voorstellen

Ha 5.1.2e e.a.,

Formulering van het besluit besproken met de provinciesecretaris. Hij begrijpt de bedoeling van Mariëtte en is op zichzelf niet tegen een onorthodoxe manier. Hij stelt daarbij wel de volgende formulering voor, omdat hij van mening is dat de bedoeling van Mariëtte (actief meenemen van en invloed geven aan de Staten) zo beter tot uiting komt:

1. Te besluiten dat GS de volgende vier maatregelen uitwerkt, voortvloeiend uit de Samenhangende Aanpak Natuurherstel en Economie:
  - a. Bedrijfsgerichte doelsturing via ammoniakplafonds
  - b. Overgangszones bij N2000 gebieden
  - c. Strategisch grondbeleid ten behoeve van verplaatsing en extensivering
  - d. Natuurlijke stoppers
2. **Te besluiten de** uitwerking van deze **vier** maatregelen in samenhang ter besluitvorming aan Provinciale Staten voor te leggen in het najaar 2025.

Is dit wat jou (en Mariëtte) zo akkoord, 5.1.2e? Zo ja, dan plak ik dit in het Statenvoorstel. Zo nee, dan denk ik dat het handig is 5.1.2e en Mariëtte elkaar hier even over contacten.

Groet,

5.1.2e

5.1.2e

domeindirecteur Water, Klimaat & Natuur – Ontwikkeling Grondzaken

M 5.1.2e

E 5.1.2e @pzh.nl

<https://www.linkedin.com/in/5.1.2e>

www.zuid-holland.nl/contact

Werkdagen: ma, di, wo, vr

uses and malware, and may have been automatically archived.

To: 5.1.2e 5.1.2e @pzh.nl]; 5.1.2e 5.1.2e @berenschot.nl]; 5.1.2e 5.1.2e @pzh.nl]; 5.1.2e
5.1.2e 5.1.2e @pzh.nl]
Cc: 5.1.2e 5.1.2e @pzh.nl]
From: 5.1.2e
Sent: Wed 3/26/2025 3:53:49 PM
Subject: RE: SPOED: Voorstellen
Received: Wed 3/26/2025 3:53:53 PM

Heel fijn 5.1.2e, wat mij betreft prima als je dat vanavond voor elkaar krijgt. Veel dank weer voor jouw hulp en flexibiliteit!
Groet,
5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e @pzh.nl>
Verzonden: woensdag 26 maart 2025 16:52
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @pzh.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @berenschot.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @pzh.nl>; 5.1.2e
5.1.2e <5.1.2e @pzh.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e @pzh.nl>
Onderwerp: RE: SPOED: Voorstellen

Ga ik doen en dan vanuit het oorspronkelijke uitgangspunt zoals Mariette het voor ogen heeft. Is het een probleem als ik dat vanavond even verder oppak? 5.1.2e buiten verzoek

5.1.2e
5.1.2e
Juridische Kwaliteitszorg
Domein Bedrijfsvoering

M 5.1.2e
E 5.1.2e @pzh.nl
www.zuid-holland.nl/contact

Werkdagen: ma, di, do, vrij

Elke dag beter. Zuid-Holland.

Van: 5.1.2e <5.1.2e @pzh.nl>
Verzonden: woensdag 26 maart 2025 16:49
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @pzh.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @berenschot.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @pzh.nl>; 5.1.2e
5.1.2e <5.1.2e @pzh.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e @pzh.nl>
Onderwerp: RE: SPOED: Voorstellen

Helder 5.1.2e dank!
Zou je ons nog wel kunnen helpen bij het invullen van het Ontwerpbesluit? Waar richten we ons dan op qua provinciewet (zie geel)?

Ontwerp-Besluit
Provinciale Staten van Zuid-Holland,

Gelet op Artikel XXX, lid van de Provinciewet;

Van: 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>

Verzonden: woensdag 26 maart 2025 16:16

Aan: 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@berenschot.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>

Onderwerp: RE: SPOED: Voorstellen

Onorthodox is het zeker, 5.2.1 Op zich gaat er
niets mis als we deze ingezette koers aanhouden. 5.2.1 dat op deze manier PS min of meer GS een
opdracht geeft, terwijl GS hier uit eigen beweging mee aan de slag wil gaan en het volgens mij vooral een uitnodiging
zou kunnen zijn aan PS om via de vergadering nog eventuele aandachtspunten mee te geven.

5.1.2e

5.1.2e

Juridische Kwaliteitszorg
Domein Bedrijfsvoering

M 5.1.2e
E 5.1.2e@pzh.nl
www.zuid-holland.nl/contact

Werkdagen: ma, di, do, vrij

Elke dag beter. Zuid-Holland.

Aan: 5.1.2e <5.1.2e @pzh.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @berenschot.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @pzh.nl>; 5.1.2e
5.1.2e <5.1.2e @pzh.nl>

Onderwerp: SPOED: Voorstellen

Hoi allemaal,

Ik begrijp het advies van 5.1.2e heel goed en dat is volgens mij precies waar de crux zit.

Toch weer contact opgenomen met Mariëtte hierover en zij blijft bij deze onorthodoxe manier van besluitvorming gezien de crisis en het actief meenemen van / invloed geven aan de Staten.

Wat haar betreft laten we het dus zo staan. Akkoord of voorzien we grote problemen?

Groet,

5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e @pzh.nl>

Verzonden: woensdag 26 maart 2025 15:24

Aan: 5.1.2e <5.1.2e @berenschot.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @pzh.nl>

CC: 5.1.2e <5.1.2e @berenschot.nl>

Onderwerp: RE: Voorstellen

Maar meteen even een reactie om e.e.a. te verifiëren bij jullie beiden.

Voor zover ik heb begrip bevatt SANE een beschrijving (op hoofdlijnen) van de maatregelen die GS willen nemen om de stikstofproblematiek aan te pakken. Het verder uitwerken van die maatregelen betreft in beginsel een GS-bevoegdheid vanuit haar rol als bevoegd gezag voor N2000 (en NNN). Indien volgens de uitwerking bijvoorbeeld aanpassing van de Omgevingsverordening nodig is, dan zullen GS daartoe tzt een wijzigingsvoorstel aan PS voorleggen.

Op dit moment zijn GS aan zet en worden PS slechts geïnformeerd. PS besluit volgens mij niet welke maatregelen GS verder moet gaan uitwerken. Als dit de bedoeling is, dan hebben we nie te maken met een Statenvoorstel maar met een 'eenvoudige' brief van GS aan PS. Dat is verder geen probleem, want een kwestie van de huidige tekst minus het besluitvoorstel kopiëren naar een briefformat. In die brief kan dan wel worden aangegeven dat GS de maatregelen verder laten uitwerken en de staten hierover op enig moment nader zullen informeren. Het besluitvoorstel dat nu in het Statenvoorstel zit, kan dan worden opgenomen in het GS-voorstel voor zover dat nodig is. Hierover spraken 5.1.2e en ik gister even. Hoewel met de vaststelling van SANE GS impliciet akkoord gaan met de verdere uitwerking kan het wellicht vanwege de uitstraling geen kwaad om dit ook nog eens expliciet te besluiten, maar wellicht heb jij daar nog gedachten bij 5.1.2e

Ik hoor graag of mijn gedachtenlijn en aannames kloppen, en zo niet, want dat de bedoeling is (of beter gezegd, wat willen wij van PS). Dan kan op basis daarvan de besluitvormingsstukken aanpassen.

Grt,

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

Juridische Kwaliteitszorg
Domein Bedrijfsvoering

M 5.1.2e

E 5.1.2e @pzh.nl

328614

0036

Werkdagen: ma, di, do, vrij

Elke dag beter. Zuid-Holland.

Van: 5.1.2e <5.1.2e@berenschot.nl>
Verzonden: woensdag 26 maart 2025 15:05
Aan: 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e@berenschot.nl>
Onderwerp: Voorstellen

Ha 5.1.2e en 5.1.2e

Hieronder het GS-voorstel, het Statenvoorstel en de Brief voor de Stakeholders. Per doc heb even een aandachtspunt opgeschreven.

5.1.2e ik ga er even van uit dat jij overpakt en def maakt. Als ik nog wat moet doen, kan dat vanavond later op de avond. App me dan even!

Veel succes!

Vr. gr. 5.1.2e

[GS-voorstel SANE 1 april 2025.docx](#)

Let op 5.1.2e dat met name het stuk over financiën nog is veranderd

En 5.1.2e wil jij hem helemaal bekijken maar zeker ook wat er onder het kopje juridisch staat.

[Statenvoorstel 01-04-2025.docx](#)

5.1.2e wil jij met name nog even kijken naar de formulering van het besluit.

[Brief Stakeholders SANE april 2025.docx](#)

Deze hoeft 5.1.2e alleen te bekijken en zo nodig aan te passen.

Disclaimer

This e-mail and any attachment it contains is confidential and may contain legally privileged information.

If you are not the intended recipient, please note that this e-mail or any attachment may not be copied or disclosed or distributed to others.

If you have received this e-mail by error, please notify the sender immediately by return e-mail, and delete this message. All rights reserved.

This email has been scanned for viruses and malware, and may have been automatically archived.

To: 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>
From: 5.1.2e
Sent: Wed 3/26/2025 3:32:41 PM
Subject: Re: Stakeholdersgesprekken Natuurherstel en Stikstofreductie 21 maart jl.
Received: Wed 3/26/2025 3:32:45 PM

He wat gek, ik kan er nu niet in.

Bij verwijderd? De mail zit eronder in jouw mail..die je stuurde..maar dat bedoel je niet ???

Verzonden vanaf [Outlook voor Android](#)

From: 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>
Sent: Wednesday, March 26, 2025 4:06:14 PM
To: 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>
Subject: RE: Stakeholdersgesprekken Natuurherstel en Stikstofreductie 21 maart jl.

5.1.2e,

Ik kan deze niet meer vinden in de stikstof inbox want ik wil even reageren. Zie jij hem wel?

Wil dit sturen:

Geachte 5.1.2e,

Namens de provincie Zuid-Holland willen wij u hartelijk bedanken voor uw waardevolle bijdrage aan het traject rond de Samenhangende Aanpak Natuurherstel en Economie (SANE). Uw inzichten en betrokkenheid zijn van grote betekenis en helpen ons om tot een evenwichtige en effectieve aanpak te komen.

Wij nemen uw input zorgvuldig mee in de verdere uitwerking van SANE en houden u op de hoogte van de ontwikkelingen. Mocht u in de tussentijd vragen of aanvullende suggesties hebben, dan kunt u altijd contact met ons opnemen. Wij willen u er nogmaals op dat u kunt inspreken in de commissie Landelijk Gebied van 16 april aanstaande of tijdens de Provinciale Statenvergadering van 14 mei.

Nogmaals dank voor uw inzet en betrokkenheid.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e
5.1.2e
Domein Water, Klimaat & Natuur

M: 5.1.2e
E: 5.1.2e@pzh.nl
www.zuid-holland.nl/contact

Werkdagen: ma, di, wo, do, vr

Krachtig Zuid-Holland.

Van: Stikstof 5.1.2i@pzh.nl
Verzonden: maandag 24 maart 2025 11:01
Aan: 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>

Subject: FW: Stakeholdersgesprekken Natuurherstel en Stikstofreductie 21 maart jl.

Van: 5.1.2e <5.1.2e@anwb.nl>

Verzonden: maandag 24 maart 2025 10:47

Aan: Mariëtte van Leeuwen <5.1.2i@pzh.nl>; Stikstof <5.1.2e@pzh.nl>

Onderwerp: RE: Stakeholdergesprekken Natuurherstel en Stikstofreductie 21 maart jl.

U ontvangt niet vaak e-mail van 5.1.2e@anwb.nl. [Ontdek waarom dit belangrijk is](#)

Goedemorgen Mariëtte,

Dank voor de uitnodiging, ik was blij dat ik erbij kon zijn. Zoals ik vrijdag inbracht, maakt de ANWB zich zorgen over het onderzoeken van recreatie als drukfactor in gebieden grenzend aan Natura2000-gebieden. Er is in Zuid-Holland per inwoner al erg weinig 'groen & blauw'. Mogelijke beperkingen van recreatie binnen en rondom de N2000-gebieden verkleinen de recreatiemogelijkheden van inwoners en bezoekers. Dit lijkt niet in lijn met het [Recreatieperspectief Zuid-Holland 2030](#) van de provincie. Zie in dit stuk met name hoofdstuk vijf, met de zes V's (verzorgen, vergroten, verbinden, verweven, vernieuwen en vertellen). We zouden het op prijs stellen als we betrokken (kunnen) worden bij vervolgonderzoeken en -stappen, als het gaat om de druk van/door recreatie.

Veel wijsheid gewenst bij de verdere besluitvorming!

Hartelijke groet,

5.1.2e

5.1.2e

ANWB Public Affairs & Relations

Tel. 5.1.2e

www.anwb.nl/belangenbehartiging

<https://nl.linkedin.com/in/5.1.2i>

Van: Mariëtte van Leeuwen <5.1.2i@pzh.nl>

Verzonden: maandag 24 maart 2025 07:52

CC: Stikstof <5.1.2i@pzh.nl>

Onderwerp: Stakeholdergesprekken Natuurherstel en Stikstofreductie 21 maart jl.

Langs deze weg willen we u nogmaals hartelijk bedanken voor het deelnemen aan het stakeholdergesprek over natuurherstel en stikstofreductie.

Het vroeg enorme flexibiliteit van agenda's, daar zijn wij ons van bewust. Tegelijkertijd hechten wij er veel waarde aan om gezamenlijk richting het

Rijk op te treden, zodat voor alle sectoren het best mogelijke maatregelenpakket op tafel komt, wij van het stikstofslot af komen en de natuur herstelt.

Als u niet in de gelegenheid was om aanwezig te zijn bij het gesprek, dan is het uiteraard ook mogelijk om uw input schriftelijk met ons te delen

via 5.1.2i@pzh.nl. Ook als u wel aanwezig was en nog vragen heeft, kunt u ons mailen op eerdergenoemde mailadres.

Wij willen u er nogmaals aan herinneren dat u kunt inspreken in de commissie Landelijk Gebied van 16 april aanstaande of tijdens de Provinciale Staten-vergadering van 14 mei.

Met vriendelijke groet,

Mariëtte van Leeuwen

Gedeputeerde provincie Zuid-Holland

Portefeuille: Financiën, Coördinatie ZH-PLG, EU-Internationaal, Gezond & Welzijn en Communicatie & Participatie en Public Affairs

T. 5.1.2e

E. secrvanleeuwen@pzh.nl

W. www.zuid-holland.nl/contact

Krachtig Zuid-Holland

Disclaimer

E-mail wordt door ANWB niet gebruikt voor het aangaan van externe verplichtingen.

Deze e-mail is uitsluitend bestemd voor geadresseerde(n). Indien deze e-mail onverhoopt niet voor u is bestemd dan verzoeken wij u vriendelijk contact op te nemen met de afzender en daarna het bericht te vernietigen. Deze e-mail mag niet worden doorgestuurd, openbaar gemaakt of verveelvoudigd worden zonder de toestemming van de afzender.

ANWB betracht grote zorgvuldigheid bij het verzenden van e-mails. ANWB kan echter niet garanderen dat deze e-mail juist, volledig, tijdig en virusvrij wordt overgebracht. In een dergelijk geval is ANWB op geen enkele wijze aansprakelijk voor enige schade, direct dan wel indirect, in welke vorm dan ook.

ANWB B.V.

To: 5.1.2e [5.1.2e]@mkb-infra.nl]
Cc: Stikstof 5.1.2i [5.1.2i]@pzh.nl]
From: Stikstof
Sent: Wed 3/26/2025 3:00:21 PM
Subject: RE: Stakeholdergesprekken Natuurherstel en Stikstofreductie 21 maart jl.
Received: Wed 3/26/2025 3:00:00 PM

Geachte 5.1.2e

Namens de provincie Zuid-Holland willen wij u hartelijk bedanken voor uw waardevolle bijdrage aan het traject rond de Samenhangende Aanpak Natuurherstel en Economie (SANE). Uw inzichten en betrokkenheid zijn van grote betekenis en helpen ons om tot een evenwichtige en effectieve aanpak te komen.

Wij nemen uw input zorgvuldig mee in de verdere uitwerking van SANE en houden u op de hoogte van de ontwikkelingen. Mocht u in de tussentijd vragen of aanvullende suggesties hebben, dan kunt u altijd contact met ons opnemen. Ook wijzen wij u nogmaals op Wij willen u er nogmaals op dat u kunt inspreken in de commissie Landelijk Gebied van 16 april aanstaande of tijdens de Provinciale Statenvergadering van 14 mei.

Nogmaals dank voor uw inzet en betrokkenheid.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e
5.1.2e
Domein Water, Klimaat & Natuur

M: 5.1.2e
E: 5.1.2e [5.1.2e]@pzh.nl
www.zuid-holland.nl/contact

Werkdagen: ma, di, wo, do, vr

Krachtig Zuid-Holland.

Van: 5.1.2e [5.1.2e]@mkb-infra.nl>
Verzonden: maandag 24 maart 2025 10:34
Aan: Mariëtte van Leeuwen <5.1.2i [5.1.2i]@pzh.nl>
CC: Stikstof 5.1.2i [5.1.2i]@pzh.nl>
Onderwerp: RE: Stakeholdergesprekken Natuurherstel en Stikstofreductie 21 maart jl.

U ontvangt niet vaak e-mail van 5.1.2e [5.1.2e]@mkb-infra.nl. [Ontdek waarom dit belangrijk is](#)

Goedemorgen mevrouw Van Leeuwen,

Dank nogmaals voor de uitnodiging voor de bijeenkomst van afgelopen vrijdag. Het was goed om te horen hoe positief en constructief de provincie in de materie bezig is.

Aan het eind van de sessie nodigde uw collega mevrouw Koning ons uit om aanvullende informatie te delen, die mogelijk in het beleid kan worden meegenomen. Ik heb hierover nog met onze expert gesproken en volgens hem is er te weinig aandacht voor kwalitatief natuuronderhoud.

In veel Natura 2000-gebieden is het essentieel om de kwaliteit van stikstofgevoelige habitats te verbeteren door middel van effectief beheer. Louter emissiebeleid is onvoldoende of leidt niet snel genoeg tot de gewenste verbetering van deze kwetsbare natuurgebieden. Onze leden, die dagelijks werkzaam zijn in stikstofgevoelige natuurgebieden, constateren dat diverse beheermaatregelen niet of onvoldoende uitgevoerd worden. Een treffend voorbeeld is het beheer van grijze duinen, zoals in het natuurgebied Voornes Duin. Hier blijven relatief eenvoudige onderhoudswerkzaamheden uit, terwijl 328598gnificant kunnen bijdragen aan de verbetering van de gebiedskwaliteit. Structureel onderhoud kan risicofactor0038

zoals vergassing verminderen en de biodiversiteit versterken. Bovendien zien onze leden mogelijkheden om dit onderhoud met een nog geringere ecologische impact uit te voeren dan momenteel wordt voorgesteld.

Wij maken ons zorgen dat een aanzienlijk deel van de beschikbare middelen voor natuurbeheer opgaat aan aanbestedingsprocedures en rapportageverplichtingen, in plaats van aan daadwerkelijke uitvoering in het veld. Wij pleiten daarom voor een vereenvoudigde aanbestedingssystematiek, waarbij de nadruk ligt op slimme en efficiënte uitvoering. Een belangrijk uitgangspunt hierbij is de inzet van precisieonderhoud, waarmee natuurwaarden optimaal behouden blijven en beheersmaatregelen effectiever en duurzamer worden toegepast.

Uiteraard beschikt de Provincie over de benodigde aanbestedingsdeskundigheid, maar vaak blijkt toch dat zwaarder dan nodig wordt gefocust op rechtmatigheid waardoor de doelmatigheid in het gedrang komt. Mocht u informatie willen over het gebruik van snelle en eenvoudige uitbestedingsmogelijkheden, dan zijn wij graag bereid tot een vervolgesprek.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

5.1.2e

Correspondentieadres

Postbus 1085
3900 BB VEENENDAAL

Bezoekadres

De Smalle Zijde 20A
3903 LP VEENENDAAL

☎ 0318 – 544905

✉ secretariaat@mkb-infra.nl

🌐 www.mkb-infra.nl

🌱 Denk aan het milieu voordat u dit bericht print.

Van: Mariëtte van Leeuwen <5.1.2i @pzh.nl>

Verzonden: maandag 24 maart 2025 07:52

CC: Stikstof <5.1.2i @pzh.nl>

Onderwerp: Stakeholdergesprekken Natuurherstel en Stikstofreductie 21 maart jl.

Langs deze weg willen we u nogmaals hartelijk bedanken voor het deelnemen aan het stakeholdergesprek over natuurherstel en stikstofreductie.

Het vroeg enorme flexibiliteit van agenda's, daar zijn wij ons van bewust. Tegelijkertijd hechten wij er veel waarde aan om gezamenlijk richting het

Rijk op te treden, zodat voor alle sectoren het best mogelijke maatregelenpakket op tafel komt, wij van het stikstofslot af komen en de natuur herstelt.

Als u niet in de gelegenheid was om aanwezig te zijn bij het gesprek, dan is het uiteraard ook mogelijk om uw input schriftelijk met ons te delen

via 5.1.2i @pzh.nl. Ook als u wel aanwezig was en nog vragen heeft, kunt u ons mailen op eerdergenoemde mailadres.

Wij willen u er nogmaals aan herinneren dat u kunt inspreken in de commissie Landelijk Gebied van 16 april aanstaande of tijdens de Provinciale Staten-vergadering van 14 mei.

328598 Met vriendelijke groet,

Mariëtte van Leeuwen

Gedeputeerde provincie Zuid-Holland

Portefeuille: Financiën, Coördinatie ZH-PLG, EU-Internationaal, Gezond & Welzijn en Communicatie & Participatie en Public Affairs

T. 5.1.2i

E. secrvanleeuwen@pzh.nl

W. www.zuid-holland.nl/contact

Krachtig Zuid-Holland

To: 5.1.2e 5.1.2e @berenschot.nl]
Cc: 5.1.2e 5.1.2e @berenschot.nl]; 5.1.2e 5.1.2e @pzh.nl]
From: 5.1.2e
Sent: Mon 3/17/2025 8:04:24 PM
Subject: RE: Verdeling hoofdstukjes SANE
Received: Mon 3/17/2025 8:04:29 PM

Ha 5.1.2e en 5.1.2e,
Dank voor de headsup. Dat gaat zeker niet lukken. We lopen allemaal enorm over.
Goed om morgen over te bellen/woensdag over te spreken.
Met groet,
5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e @berenschot.nl>
Verzonden: maandag 17 maart 2025 16:39
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @pzh.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e @berenschot.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @pzh.nl>
Onderwerp: RE: Verdeling hoofdstukjes SANE

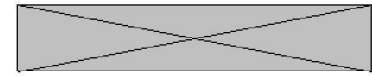
Ha 5.1.2e, ik belde je net hierover maar je kon even niet opnemen.

In onze planning houden we er rekening mee dat er morgenmiddag, dus dinsdagmiddag om 17 uur teksten liggen waar vervolgens 5.1.2e dan doorheen kan. Lukt het met onderstaand, anders moeten we er nog even over bellen.

Vr. gr. 5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verzonden: donderdag 13 maart 2025 16:57
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @pzh.nl>
Onderwerp: RE: Verdeling hoofdstukjes SANE

Ha, ik heb hem even in de map van ons volgende kernteamoverleg gezet.

[Inhoudsopgave SANE cf D-memo 4 maart.docx](#)

Met vriendelijke groet,

5.1.2e
5.1.2e

5.1.2e
www.linkedin.com/in/5.1.2e
Van Deventerlaan 31-51, 3528 AG Utrecht

Wil je weten hoe het is om te werken bij Berenschot? [Bekijk onze video!](#)

Van: 5.1.2e <5.1.2e @pzh.nl>
Verzonden: donderdag 13 maart 2025 13:16
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @berenschot.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e @pzh.nl>
Onderwerp: RE: Verdeling hoofdstukjes SANE

Klopt, maar kon document niet meer vinden en is naar achtergrond geschoven in het deadline geweld van vandaag....
Dank voor herinnering!

Van: 5.1.2e <5.1.2e@berenschot.nl>

Verzonden: donderdag 13 maart 2025 12:00

Aan: 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>

CC: 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>

Onderwerp: Verdeling hoofdstukjes SANE

Ha 5.1.2e, even een oprisping. Ik meen dat jij nog even zou kijken naar de verdeling van die hoofdstukjes 1-4 van de eerste opzet van de SANE. Is dat al verdeeld, of moet ik daar even achteraan?

Vr. gr. 5.1.2e

Disclaimer

This e-mail and any attachment it contains is confidential and may contain legally privileged information.

If you are not the intended recipient, please note that this e-mail or any attachment may not be copied or disclosed or distributed to others.

If you have received this e-mail by error, please notify the sender immediately by return e-mail, and delete this message. All rights reserved.

This email has been scanned for viruses and malware, and may have been automatically archived.

To: 5.1.2e 5.1.2e @berenschot.nl]
From: 5.1.2e
Sent: Mon 3/17/2025 8:56:42 AM
Subject: RE: vervolg Inhoudelijk team impactanalyse
Received: Mon 3/17/2025 8:56:00 AM

Gedaan!

Van: 5.1.2e <5.1.2e @berenschot.nl>
Verzonden: woensdag 12 maart 2025 09:01
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @pzh.nl>
Onderwerp: FW: vervolg Inhoudelijk team impactanalyse

Ha 5.1.2e en/of 5.1.2e

Zouden jullie de volgende mensen toegang willen geven tot deze map: [Stakeholdergesprekken](#)

5.1.2e @pzh.nl
5.1.2e @pzh.nl
5.1.2e @pzh.nl
5.1.2e @pzh.nl
5.1.2e @pzh.nl
5.1.2e @pzh.nl
5.1.2e @pzh.nl
5.1.2e @pzh.nl

Met vriendelijke groet,

5.1.2e
Senior consultant Openbaar Bestuur

Berenschot

5.1.2e
<https://www.linkedin.com/in/5.1.2e>
Van Deventerlaan 31-51, 3528 AG Utrecht
Werktijden: maandag t/m vrijdag

Van: 5.1.2e <5.1.2e @pzh.nl>
Verzonden: woensdag 12 maart 2025 08:52
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @berenschot.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @pzh.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @pzh.nl>;
5.1.2e <5.1.2e @pzh.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @pzh.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @pzh.nl>;
5.1.2e <5.1.2e @pzh.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @pzh.nl>
Onderwerp: RE: vervolg Inhoudelijk team impactanalyse

Beste 5.1.2e,

Dank voor je bericht. Het lijkt er echter op dat ik geen toegang heb tot de map. Zou je mij toegang kunnen geven, of het document op een andere manier kunnen delen?

Bij voorbaat dank!

5.1.2e
Strategisch adviseur ruimtelijke economie

M 5.1.2e
E 5.1.2e @pzh.nl

Van: 5.1.2e <5.1.2e@berenschot.nl>

Verzonden: woensdag 12 maart 2025 08:48

Aan: 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>

Onderwerp: RE: vervolg Inhoudelijk team impactanalyse

U ontvangt niet vaak e-mail van 5.1.2e@berenschot.nl. [Ontdek waarom dit belangrijk is](#)

Dag allen,

In navolging van onderstaande mail. Per gesprek staat een notitie in deze map. Die scherpen we vandaag verder aan. Jullie aanvullingen zijn gewenst op de laatste pagina onder het kopje 'gespreksspecifieke annotatie'.

[Stakeholdergesprekken](#)

Nogmaals dank!

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

Senior consultant Openbaar Bestuur

Berenschot

5.1.2e

<https://www.linkedin.com/in/5.1.2e>
Van Deventerlaan 31-51, 3528 AG Utrecht
Werktijden: maandag t/m vrijdag

Van: 5.1.2e

Verzonden: dinsdag 11 maart 2025 17:23

Aan: 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>

Onderwerp: RE: vervolg Inhoudelijk team impactanalyse

Dag allen,

Zoals 5.1.2e hieronder aangeeft zijn we inderdaad de annotaties voor gedeputeerden aan het maken. Ik stuur jullie vanavond de eerste opzet en morgen een aangescherpte versie.

De opzet van die annotatie op hoofdlijnen wordt:

- Aanwezig bij het gesprek
- Ons verhaal:
  - Wat is de brede opgave voor ZH
  - Welke maatregelen met betrekking tot stikstof kan (en wil) de provincie nemen?
  - Wat hebben we daarvoor nodig van het Rijk
- Gesprekspunten met stakeholders:
  - Hoe kijken zij aan tegen het maatregelenpakket
  - Wat kunnen zij bijdragen aan de stikstofproblematiek
  - Wat hebben ze daarvoor nodig van de provincie en van het Rijk

Dat is het algemene deel. In de annotatie voegen we ook een onderwerp-specifiek onderdeel toe. Daarvoor heb ik jullie hulp

Zouden jullie input voor de annotatie kunnen geven langs de volgende lijnen:

1. Welke gevoeligheden spelen er op dit moment bij gesprekspartners
2. Welke punten zullen gesprekspartners inbrengen, welke vraag zullen zij voor de provincie hebben.
3. Welke reactie van de gedeputeerde(n) zou daar goed voor zijn.
4. Waar moeten we nog meer rekening mee houden richting het gesprek?

Dit als startschot, uiterlijk morgenochtend hebben jullie de eerste opzet van de annotatie. Mochten er nog vragen zijn hoor ik het graag.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

Senior consultant Openbaar Bestuur

Berenschot

5.1.2e

<https://www.linkedin.com/in/5.1.2e>

Van Deventerlaan 31-51, 3528 AG Utrecht

Werktijden: maandag t/m vrijdag

Van: 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>

Verzonden: dinsdag 11 maart 2025 14:34

Aan: 5.1.2e < 5.1.2e @pzh.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @pzh.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @pzh.nl>; 5.1.2e
5.1.2e < 5.1.2e @pzh.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @pzh.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @pzh.nl>; 5.1.2e
5.1.2e < 5.1.2e @pzh.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @pzh.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @pzh.nl>; 5.1.2e
< 5.1.2e @pzh.nl>

CC: 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>; 5.1.2e
 <5.1.2e@pzh.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>; 5.1.2e
 <5.1.2e@pzh.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>; 5.1.2e
 <5.1.2e@pzh.nl>; Stikstof <5.1.2e@pzh.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@berenschot.nl>; 5.1.2e
 <5.1.2e@berenschot.nl>

Onderwerp: RE: vervolg Inhoudelijk team impactanalyse

Urgentie: Hoog

Beste collega's,

Komende vrijdag ochtend zien wij elkaar weer. Op de agenda staat:

- Bijpraten ontwikkelingen en procesplanning
- Update impactanalyse

Wat het tweede punt betreft: binnen de verschillende werkvelden zijn er nog verdere uitwerkingen en actualisaties geweest op de impactanalyse zoals we die de laatste keer met elkaar besproken hebben. Graag zou ik **per werkveld opnieuw de Impactanalyse** langs willen lopen met specifieke aandacht voor de actualisaties. **Zouden jullie hiervoor svp een presentatie kunnen voorbereiden die we vrijdag doornemen.**

Daarnaast heb ik nog een actuele en belangrijke vraag op korte termijn. Komende week gaan er door onze bestuurders in duo's gesprekken met stakeholders gevoerd worden met een clustering van de volgende thema's:

- Industrie (5.1.2e), glastuinbouw (5.1.2e) en energie (5.1.2e) $\varnothing$ Meindert en Berend
- Natuur (5.1.2e) en water (5.1.2e) $\varnothing$ Berend en Mariëtte
- Agrarische sector (5.1.2e) $\varnothing$ Frank en Mariëtte
- Wonen (5.1.2e) en mobiliteit (5.1.2e) $\varnothing$ Anne en Frederik

Disclaimer

This e-mail and any attachment it contains is confidential and may contain legally privileged information.
If you are not the intended recipient, please note that this e-mail or any attachment may not be copied or disclosed or distributed to others.
If you have received this e-mail by error, please notify the sender immediately by return e-mail, and delete this message. All rights reserved.

This email has been scanned for viruses and malware, and may have been automatically archived.

To: 5.1.2e [5.1.2e@berenschot.nl]; 5.1.2e [5.1.2e@pzh.nl]

From: 5.1.2e

Sent: Thur 3/6/2025 2:47:14 PM

Subject: RE: twee opleggers def

Received: Thur 3/6/2025 2:47:00 PM

[Portefeuillehoudersoverleg oplegnotitie procesplanning en brede visie Zuid-Holland SANE.docx](#)

[Portefeuillehoudersoverleg oplegnotitie maatregelenpakket SANE.docx](#)

Bij deze, check even de adviespunten of die zo goed zijn en of er bij maatregelenpakket nog een bijlage bij moet.

5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e@berenschot.nl>

Verzonden: donderdag 6 maart 2025 15:40

Aan: 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>

Onderwerp: twee opleggers def

Dan zijn dit de def-teksten.

Als 5.1.2e ze inderdaad in het juist format zijn kunnen ze de deur uit.

Vr. gr. 5.1.2e

Disclaimer

This e-mail and any attachment it contains is confidential and may contain legally privileged information.

If you are not the intended recipient, please note that this e-mail or any attachment may not be copied or disclosed or distributed to others. If you have received this e-mail by error, please notify the sender immediately by return e-mail, and delete this message. All rights reserved.

This email has been scanned for viruses and malware, and may have been automatically archived.

To: 5.1.2e [redacted] 5.1.2e [redacted] @pzh.nl]
From: 5.1.2e [redacted]
Sent: Tue 3/4/2025 1:15:58 PM
Subject: verzendlijst
Received: Tue 3/4/2025 1:16:03 PM

Hoi 5.1.2e [redacted],
Mag ik ook op de verzendlijst voor dewekelijkse terugblik Sane?

Dank en groet,
5.1.2e [redacted] 5.1.2e [redacted]

5.1.2e [redacted]
Strategie en Advies GS
Gebiedsregie Drechtsteden, Biesbosch,
Eiland van Dordt
5.1.2e [redacted]
www.zuid-holland.nl

To: 5.1.2e | 5.1.2e | @pzh.nl]; 5.1.2e | 5.1.2e | @pzh.nl]
From: 5.1.2e
Sent: Wed 3/26/2025 3:21:46 PM
Subject: RE: Publiekssamenvatting en GS-brief stakeholders
Received: Wed 3/26/2025 3:21:48 PM

Mooie publiekssamenvatting!

Hartelijke groet,

5.1.2e | 5.1.2e

5.1.2e gedeputeerde Mariëtte van Leeuwen

Financien, communicatie, participatie en public affairs, EU en internationaal, coördinatie ZH-PLG, gezond&welzijn.

M 5.1.2e
E 5.1.2e | @pzh.nl
[LinkedIn](#)

www.zuid-holland.nl/contact

Werkdagen: 5.1.2e

Krachtig Zuid-Holland.

Van: 5.1.2e <5.1.2e | @pzh.nl>
Verzonden: woensdag 26 maart 2025 15:48
Aan: 5.1.2e <5.1.2e | @pzh.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e | @pzh.nl>
Onderwerp: RE: Publiekssamenvatting en GS-brief stakeholders

Hoi 5.1.2e,

Volgens mij een prima publiekssamenvatting. Dank je wel voor het opstellen! Voor de volledigheid ook nog even naar 5.1.2e mocht ze nog prangende op- of aanmerkingen hebben.

GS-brief stakeholders: als je 'm gewoon als bijlage opneemt, dan weten 5.1.2e en 5.1.2e denk ik wel genoeg. Als dat technisch gezien niet lukt, dan kan je even met ze bellen. Hoeft niet per se vandaag hoor, kijk maar wat lukt!

Groet,
5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e | @pzh.nl>
Verzonden: woensdag 26 maart 2025 15:10
Aan: 5.1.2e <5.1.2e | @pzh.nl>
Onderwerp: Publiekssamenvatting en GS-brief stakeholders

Ha 5.1.2e,

Publiekssamenvatting

Kun je even meelesen op de onderstaande publiekssamenvatting (129 woorden):

Gedeputeerde Staten (GS) hebben het Statenvoorstel over de Samenhangende Aanpak Natuurherstel en Economie (SANE) vastgesteld. Met deze aanpak zet de provincie Zuid-Holland stappen om het stikstofprobleem aan te pakken en economische ontwikkelingen mogelijk te maken. Daarnaast hebben GS de bijbehorende brief aan stakeholders en de 327722samenvatting vastgesteld.

SANE sluit aan bij de landelijke aanpak van de Ministeriële Commissie Economie en Natuurherstel (MCEN) en laat zien welke bijdrage de provincie levert om de impasse rondom stikstof te doorbreken.

Op 9 april wordt een technische sessie met Provinciale Staten gehouden over de voorgestelde maatregelen, gevolgd door bespreking in de commissie op 16 april en besluitvorming op 14 mei. Vervolgens worden de maatregelen verder uitgewerkt en in het najaar ter vaststelling aan Provinciale Staten voorgelegd. GS zullen Provinciale Staten hierover actief informeren.

GS-brief stakeholders

Je zei ook dat ik 5.1.2e of 5.1.2e moet vragen over de GS-brief (aan stakeholders) die we in de bijlage van de WF toevoegen. Is dat handig nu te doen of kan dat morgen als de WF bij GSO ligt?

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

5.1.2e

Domein Water, Klimaat & Natuur

M: 5.1.2e

E: 5.1.2e @pzh.nl

www.zuid-holland.nl/contact

Werkdagen: ma, di, wo, do, vr

Krachtig Zuid-Holland.

To: 5.1.2e [redacted] 5.1.2e [redacted] @natuurmonumenten.nl]
Cc: Stikstof 5.1.2i [redacted] @pzh.nl]
From: Stikstof
Sent: Wed 3/26/2025 3:02:00 PM
Subject: RE: input t.b.v. stikstofbeleid
Received: Wed 3/26/2025 3:01:00 PM

Geachte 5.1.2e [redacted]

Namens de provincie Zuid-Holland willen wij u hartelijk bedanken voor uw waardevolle bijdrage aan het traject rond de Samenhangende Aanpak Natuurherstel en Economie (SANE). Uw inzichten en betrokkenheid zijn van grote betekenis en helpen ons om tot een evenwichtige en effectieve aanpak te komen.

Wij nemen uw input zorgvuldig mee in de verdere uitwerking van SANE en houden u op de hoogte van de ontwikkelingen. Mocht u in de tussentijd vragen of aanvullende suggesties hebben, dan kunt u altijd contact met ons opnemen. Wij willen u er nogmaals op dat u kunt inspreken in de commissie Landelijk Gebied van 16 april aanstaande of tijdens de Provinciale Statenvergadering van 14 mei.

Nogmaals dank voor uw inzet en betrokkenheid.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e [redacted]

5.1.2e [redacted]

Domein Water, Klimaat & Natuur

M: 5.1.2e [redacted]

E: 5.1.2e [redacted] @pzh.nl

www.zuid-holland.nl/contact

Werkdagen: ma, di, wo, do, vr

Krachtig Zuid-Holland.

Van: 5.1.2e [redacted] <5.1.2e [redacted]@natuurmonumenten.nl>

Verzonden: dinsdag 25 maart 2025 16:11

Aan: Stikstof 5.1.2i [redacted] @pzh.nl>

Onderwerp: input t.b.v. stikstofbeleid

U ontvangt niet vaak e-mail van 5.1.2e [redacted] @natuurmonumenten.nl. [Ontdek waarom dit belangrijk is](#)

Geachte mevrouw Van Leeuwen, beste Mariëtte,

Hierbij maak ik van de gelegenheid gebruik om namens Natuurmonumenten input te leveren op het beleid omtrent stikstof, naar aanleiding van uw verzoek. Wij juichen het toe dat u als GS een stap naar voren zet in het oplossen van de stikstof- en vergunningencrisis en dat u zich daarbij richt op acties die daadwerkelijk bijdragen aan de stikstofreductie (en niet op aanpassen van de normen, ondergrenzen en wetten, onderzoeken, afwachten, etc). We steken graag onze hand uit richting u om samen de weg uit deze crisis in te slaan.

Hierbij delen we een aantal denkrichtingen die parallel aan elkaar kunnen worden ingezet bij voorkeur en-en-en en die hopelijk behulpzaam kunnen zijn voor uw aankomende gesprekken met de ministeriële commissie.

1. Emissiereductie: de enige weg

VNO-NCW, Bouwend Nederland, Natuur & Milieu, MKB Nederland en Natuurmonumenten hebben landelijk onlangs een breed gesteund [Emmissiereductieplan](#) gepubliceerd om een uitweg te bieden uit de stikstofcrisis.

327721uidelijk is dat herzien van beleid, of aanpassen van de normen niet de oplossing is, maar dat alleen met een 0044

daadwerkelijk lagere stikstofuitstoot Nederland weer van het slot komt. Ons plan richt zich daarom op het daadwerkelijk drastisch omlaag brengen van de uitstoot van stikstof. De enige zekere weg uit de crisis. Graag verwijzen we u naar de inhoud van ons plan via bovenstaande link.

2. Benut de kansen van zonering

Provincies hebben de instrumenten en bevoegdheden in huis om in te zetten op zonering rondom de urgente gebieden met gevoelige habitats. Dit levert een belangrijke bijdrage aan natuurherstel daar waar dit het meest noodzakelijk is. Inzetten op zonering alleen zal niet voldoende zijn. Er zijn zeker ook generieke (rijks)maatregelen nodig, maar in het totale pakket aan maatregelen is het een kansrijk en effectief onderdeel waarbij de provincies een belangrijke positie hebben. Wij [wijzen u ook op de inspanningen op dit vlak van de provincie Gelderland](#). Provincies hebben een uitgebreid ruimtelijk instrumentarium om te sturen op grondgebruik en emissies. In de meest kwetsbare gebieden biedt dit kansen om de natuur op integrale wijze te herstellen. Door te zoneren rond de meest kwetsbare gebieden kan voorkomen worden dat er veel strengere generieke regels op ingesteld moeten worden voor heel Nederland. Zonering geeft zodoende ruimte voor ontwikkeling, en lokaal duidelijkheid over wat wel en wat niet kan. Wij vragen u om gebruik te maken van uw mogelijkheden om via het Omgevingsbeleid beschermingszones te realiseren rondom de meest kwetsbare N2000 gebieden zoals de Nieuwkoopse Plassen en de noodzakelijke maatregelen voor natuurherstel niet alleen in de Omgevingsvisie, maar ook bindend vast te leggen in de Omgevingsverordening.

3. Ondersteun toekomstig verdienvermogen ondernemers in overgangszones: Een door de Rijksoverheid goed gevulde kas voor het verplaatsen, omschakelen en beëindigen van bedrijfslocaties in de overgangszones is randvoorwaardelijk voor het slagen van zonering. Met rijksgeld, zo mogelijk aangevuld met provinciale middelen, kan de provincie aan ondernemers speciaal in deze zones perspectief bieden. Bedrijven moeten kunnen verplaatsen, verduurzamen, omschakelen of stoppen. Veehouders die vrijwillig minder koeien willen houden moeten daar een eerlijke prijs voor kunnen krijgen. Dat vereist een toekomstvisie voor het gebied met wat er wel kan, inclusief het budget om die visie uit te kunnen voeren. Denk aan recreatie, agrarisch natuurbeheer, zorg, extensieve landbouw of andere toekomstbestendige ondernemingsvormen. Er is vanaf 2026 al jaarlijks 500 miljoen beschikbaar voor Agrarisch Natuurbeheer in deze kwetsbare gebieden, maar meer budget uit de 5 miljard die op de begroting van het ministerie van LNV staat is vereist voor de zoneringsopgave.

4. Benut zonering voor integrale doelen: zonering kan alleen effectief zijn als er per kwetsbaar Natura 2000-gebied een effectieve zone wordt aangewezen waarbij naast stikstof, ook gekeken wordt naar drukfactoren als waterkwaliteit- en kwantiteit, pesticiden, versnippering en CO2-uitstoot. Zo voorkomt u dat we in 2027 met de KRW in een soortgelijke crisis komen waar u als provincie last van heeft. Het voordeel van zonering is dat meerdere doelen tegelijk behaald kunnen worden en dat met een effectieve zonering minder strenge landelijke middelvoorschriften nodig zijn. Extra inzetten op systeemherstel waar het gaat om watersystemen van de urgente N2000 gebieden

5. Natuurherstel is in het belang van de economie

Wanneer we zorgen voor robuuste natuurgebieden van behoorlijke omvang, met goede verbindingen met andere natuurgebieden, zal de natuur zich sneller herstellen. Meer ruimte voor de natuur, betekent meer natuurherstel en meer ruimte voor economische activiteiten. In politieke discussies duikt af en toe het tegenovergestelde geluid op, namelijk 'hoe meer natuur, hoe meer last je ervan hebt, dus geen meter natuur erbij in mijn omgeving'. Gevaarlijk, omdat deze houding ons niet uit de crisis gaat helpen. Bovendien is het tegendeel waar. Om namelijk meer ruimte te krijgen voor vergunningen, moet eerst de natuur hersteld zijn. Onze natuur zal herstellen door:

- Afname van de hoeveelheid stikstof
- Verbetering van de waterkwaliteit
- Realisatie van de afgesproken ha's NNN
- Aanleg van extra natuur bovenop de NNN die volgens de berekeningen noodzakelijk zijn om de VHR-doelen te kunnen behalen
- Grootschalige natuurherstel werkzaamheden
- Zeer intensief beheer in de natuurgebieden

Onze oproep aan u is: ga staan voor het maatschappelijke belang van natuurherstel! Natuurherstel is het belang van alle Nederlanders en alle organisaties in dit land. Hoe langer we het laten duren hoe meer negatieve impact

op het Nederlandse bedrijfsleven en dus de economie. En hoe hoger de maatschappelijke kosten zijn. Zorg daarom voor financiële compensatie voor de ondernemers die op korte termijn nadeel ondervinden. Maar vooral: ga staan voor het lange termijnbelang van natuurherstel, uit belang van heel Nederland.

6. Eigen inkoop provincie 100% emissieloos We adviseren u om expliciet vast te leggen dat vanaf nu bij alle eigen inkoop door de provincie, ook alle aanbestedingen door PZH, de eis van 100% emissieloos wordt gesteld. Volgens onze informatie gebeurt dit nu nog niet in 100% van de gevallen (bron NMZH)

7. Denk ruim

We doen de oproep om ruim en creatief te blijven denken wanneer het gaat om oplossingen die daadwerkelijk leiden tot verduurzaming. Een risico van de recente juridische uitspraken rondom intern salderen is dat er te krampachtig gedacht wordt over de mogelijkheid van salderen, waardoor ook verduurzamingsprojecten stagneren. Terwijl wij denken dat, wanneer er goed onderbouwd kan worden dat bepaalde ontwikkelingen onder de streep leiden tot netto minder stikstofuitstoot, dit stand zou moeten kunnen houden bij de rechter.

8. Geef duidelijke kaders aan waar de gebiedsplannen aan moeten voldoen, door de opgaven te kwantificeren per deelgebied en door deze vast te leggen in bestuurlijke besluiten. We vragen u om expliciet uit te spreken dat GS daarbij uitgaan van de opgaven in de Natuurdoelanalyses omdat dit duidelijkheid geeft en de NDA's de meest feitelijke en recente onderbouwing geven van de opgaven.

9. Polarisatie verminderen De polarisatie rondom het issue stikstof bemoeilijkt het politieke besluitvormingsproces sterk. Vooral hierdoor duurt het zo lang voordat oplossingen in zicht zijn. En hoe langer de oplossingen uitblijven, hoe sterker de polarisatie kan worden. Polarisatie zal niet helemaal voorkomen kunnen worden, maar de provincie heeft wel een belangrijke rol in het verminderen ervan. Naar ons idee zou het helpen wanneer de provincie:

- gaat staan voor de belangen op lange termijn voor zowel landbouw als natuur;
- benadrukt wat de gemeenschappelijke belangen zijn voor landbouw en natuur;
- 'het goede gesprek' tussen landbouw en natuur expliciet zou faciliteren, gericht op het vergroten van wederzijds begrip;
- zich richt op ruimhartige compensatie voor bedrijven die benadeeld worden;
- durft besluiten te nemen, ook wanneer deze gevoelig liggen, omdat duidelijkheid in ieders' belang is.

10. Gezamenlijke lobby richting het rijk

Graag verkennen wij de kansen om gezamenlijk op te trekken of afstemming te zoeken in de lobby naar het rijk. Wij denken aan de volgende zaken:

- Het verkrijgen van extra rijksgeld ter compensatie van bedrijven in overgangszones
- lobby richting het rijk om meer te doen aan de uitstoot van de scheepvaart (zowel binnenvaart als zeevaart)

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

5.1.2e

Vereniging Natuurmonumenten

< 5.1.2e [REDACTED]@pzh.nl>; 5.1.2e [REDACTED] < 5.1.2e [REDACTED]@berenschot.nl>

Onderwerp: Agenda kernteam 26-03

Ha allen,

Bij deze de agenda voor morgen! [1 Coördinerend kernteam stikstof agenda.docx](#)

Mocht er nog iets missen voeg het vooral toe!

Met vriendelijke groet,

5.1.2e [REDACTED]

5.1.2e [REDACTED]

Domein Water, Klimaat & Natuur

M: 5.1.2e [REDACTED]

E: 5.1.2e [REDACTED]@pzh.nl

www.zuid-holland.nl/contact

Werkdagen: ma, di, wo, do, vr

Krachtig Zuid-Holland.

To: 5.1.2e [redacted] 5.1.2e [redacted]@pzh.nl]
Cc: 5.1.2e [redacted] 5.1.2e [redacted]@pzh.nl]
From: 5.1.2e [redacted]
Sent: Tue 3/25/2025 3:26:29 PM
Subject: RE: Aansluiting 5.1.2e [redacted]
Received: Tue 3/25/2025 3:26:00 PM

Ga ik doen!

Van: 5.1.2e [redacted] <5.1.2e [redacted]@pzh.nl>
Verzonden: dinsdag 25 maart 2025 14:15
Aan: 5.1.2e [redacted] <5.1.2e [redacted]@pzh.nl>
CC: 5.1.2e [redacted] <5.1.2e [redacted]@pzh.nl>
Onderwerp: Fw: Aansluiting 5.1.2e [redacted]

Ha 5.1.2e [redacted], kan jij dit regelen?

Van: 5.1.2e [redacted] <5.1.2e [redacted]@pzh.nl>
Verzonden: dinsdag, maart 25, 2025 1:50 PM
Aan: 5.1.2e [redacted] <5.1.2e [redacted]@pzh.nl>
Onderwerp: Aansluiting 5.1.2e [redacted]

Hoi 5.1.2e [redacted],

Van 5.1.2e [redacted] begrijp ik dat 5.1.2e [redacted] ondertussen al aardig aangehaakt begint te raken. Toeval wil dat ik nu gevraagd ben om even mee te kijken naar het GS voorstel SANE. Blijkbaar is er een hele teamsomgeving waarin stukken staan die denk ik voor 5.1.2e [redacted] zeer interessant kunnen zijn (ter leering en vermaak, en voor het verkrijgen van een completer beeld). Zou aan 5.1.2e [redacted] toegang tot deze teamsomgeving kunnen worden verleend?

Grt,

5.1.2e [redacted]

5.1.2e [redacted]

Juridische Kwaliteitszorg
Domein Bedrijfsvoering

M 5.1.2e [redacted]
E 5.1.2e [redacted]@pzh.nl
www.zuid-holland.nl/contact

Werkdagen: ma, di, do, vrij

Elke dag beter. Zuid-Holland.

To: 5.1.2e 5.1.2e @pzh.nl]
From: 5.1.2e
Sent: Mon 3/24/2025 4:04:56 PM
Subject: 5.1.2e heeft een opmerking in SANE voor GS 01-04 beantwoord
Received: Mon 3/24/2025 4:05:00 PM

SANE voor GS 01-04.docx

5.1.2e

U hebt een opmerking geplaatst

Snap deze toevoeging niet.

5.1.2e

5.1.2e

heeft geantwoord

moeilijk bouwen daar

... met bijna een kwart miljoen woningen bijna een kwart van de nationale woningbouw-opgave tot 2030 in onze provincie ligt. Daar komt bij dat in geen enkele provincie de druk op de beschikbare ruimte zo groot is als in Zuid-Holland en de bodemdaling in het westen groot is. Zonder natuurvergunningen en de juiste randvoorwaarden gaat er helaas in Zuid-Holland geen schop in de grond voor de bouw van woningen. Knelpunten die al langer spelen, worden versterkt door de stikstofproblematiek. Zo **blokkeert...**

[Ga naar opmerking](#)

[Waarom ontvang ik deze melding van Office?](#)

**provincie
Zuid-Holland**

Dit e-mailbericht wordt gegenereerd door het gebruik van Microsoft 365 door Provincie Zuid-Holland en kan inhoud bevatten die wordt beheerd door Provincie Zuid-Holland.

To: 5.1.2e 5.1.2e @pzh.nl; 5.1.2e 5.1.2e @pzh.nl
Cc: 5.1.2e 5.1.2e @pzh.nl; 5.1.2e 5.1.2e @pzh.nl
From: Secrvanleeuwen
Sent: Fri 3/14/2025 3:06:00 PM
Subject: RE: Laatste info stakeholder gesprekken
Received: Fri 3/14/2025 3:06:03 PM

Zojuist verzonden.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

5.1.2e

Financiën, Coördinatie ZH-PLG, EU-Internationaal, Gezond & Welzijn, Communicatie en Participatie & Public Affairs

M 5.1.2e
E 5.1.2e @pzh.nl
www.zuid-holland.nl/contact

Bezoekadres: Zuid-Hollandplein 1 | 2596AW Den Haag
Postadres: Postbus 90602 | 2509 LP Den Haag

Werkdagen: ma, di, wo, do en vr (ochtend)

Krachtig Zuid-Holland

Van: 5.1.2e <5.1.2e @pzh.nl>
Verzonden: vrijdag 14 maart 2025 15:55
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @pzh.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e @pzh.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @pzh.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @pzh.nl>
Onderwerp: Re: Laatste info stakeholder gesprekken

Afgestemd met 5.1.2e en 5.1.2e; beide akkoord, dus de vraag aan 5.1.2e is: kun jij ervoor zorgen dat beide personen worden uitgenodigd voor het stakeholdergesprek agrarische sector?
Dank voor de moeite!

5.1.2e

5.1.2e

domeindirecteur Water, Klimaat & Natuur – Ontwikkeling Grondzaken

E 5.1.2e @pzh.nl

<https://www.linkedin.com/in/5.1.2e>

www.zuid-holland.nl/contact

Werkdagen: ma, di, wo, vr

Secretariaat

5.1.2e

M 5.1.2e

E 5.1.2e @pzh.nl

Werkdagen: ma, di, wo, do

Van: 5.1.2e <5.1.2e @pzh.nl>

Verzonden: vrijdag 14 maart 2025 14:30

Aan: 5.1.2e <5.1.2e @pzh.nl>

CC: 5.1.2e <5.1.2e @pzh.nl>

Onderwerp: Fw: Laatste info stakeholder gesprekken

Hi 5.1.2e

Zie verzoek van Frank hieronder. Kan jij dit checken en oppakken?

Groet,

5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e @pzh.nl>

Verstuurd: vrijdag, maart 14, 2025 10:18:46 a.m.

Aan: 5.1.2e <5.1.2e @pzh.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @pzh.nl>

CC: 5.1.2e <5.1.2e @pzh.nl>

Onderwerp: RE: Laatste info stakeholder gesprekken

Hoi 5.1.2e en 5.1.2e

Nogmaals dank voor de stukken! Frank had n.a.v. de verzendlijst het verzoek of de volgende twee personen ook uitgenodigd zouden kunnen worden:

- 5.1.2e – PPP-Agro Advies - 5.1.2e @ppp-agro.nl

327713 5.1.2e – Nederlandse Melkveehouders Vakbond 5.1.2e @outlook.com

0048

Zouden deze twee personen ook uitgenodigd kunnen worden? Alvast bedankt!

Hartelijke groet,

5.1.2e

5.1.2e **gedeputeerde Frank Rijkaart**

Portefeuille: Landbouw & Visserij, Stikstof, Gebiedsgedeputeerde
Veenweiden ZH-PLG, Groene Hart (Novex), Personeel & Organisatie

M 5.1.2e

E 5.1.2e [@pzh.nl](mailto:5.1.2e@pzh.nl)

www.linkedin.com/in/5.1.2e

www.zuid-holland.nl/contact

5.1.2e

Krachtig Zuid-Holland

Van: 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>

Verzonden: woensdag 12 maart 2025 15:59

Aan: 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>

CC: 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>

Onderwerp: Laatste info stakeholder gesprekken

Hoi allemaal,

Hierbij wat laatste informatie over de stakeholdergesprekken over SANE volgende week.

- Ter informatie ontvangen jullie in de bijlagen de voorbeeld-uitnodigingen die naar alle sectoren zijn gestuurd en de bijbehorende verzendlijsten. De uitnodigingen zijn per persoon verstuurd dus het gaat te ver om jullie zoveel losse mails te sturen, maar dan hebben jullie een idee.
- De verzendlijst is samengesteld door de ODB-leden en de vakgedeputeerden. Als er (met een dringende reden) toch andere mensen uitgenodigd moeten worden, dan horen we dat graag. Verzoek om niet zelf de uitnodiging door te sturen i.v.m. aanmeldingen bijhouden.
- 5.1.2e is aanwezig bij alle overleggen (stikstof inhoudelijk) en 5.1.2e naar verwachting bij bijna alle overleggen (ODB). Hij regelt zelf eventuele vervanging bij zijn collega ODB-leden.
- De annotatie is in de maak. Kernteam SANE stemt dit inhoudelijk ook af met de collega's van de verschillende domeinen (waaronder Wonen, Economie, Haven etc.). Ik verwacht dat deze **morgen einde dag** in iBabs klaar staat.
- Let op: er wordt waarschijnlijk nog een laatste check bij jullie gedeputeerden gedaan voor de plaatpraat over de impact van SANE. Deze mail komt via 5.1.2e bij de gedeputeerden en ODB-leden terecht. Het zou fijn zijn als jullie de eigen gedeputeerden kunnen wijzen op deze mail (en bij voorkeur een snelle reactie uiteraard*)

Hopelijk hebben jullie voor nu voldoende informatie. Nogmaals excuses voor de late aanleveringen en dank voor de flexibiliteit!

Groet,

5.1.2e

To: 5.1.2e 5.1.2e @pzh.nl; 5.1.2e 5.1.2e @pzh.nl; 5.1.2e 5.1.2e @pzh.nl; 5.1.2e
5.1.2e 5.1.2e @pzh.nl; 5.1.2e 5.1.2e @pzh.nl; 5.1.2e @pzh.nl
From: 5.1.2e
Sent: Mon 3/10/2025 7:28:45 PM
Subject: RE: Intern bericht situatie rond stikstof en natuur
Received: Mon 3/10/2025 7:29:02 PM
[intern bericht collega's over stikstof en natuurherstel PS.docx](#)

Hoi allen,

Bijgevoegd ook mijn aanvullingen. @ 5.1.2e kijk je ook even mee. @ 5.1.2e kan jij dit agendapunt ook alvast voor het kernteam wo meenemen?

5.1.2e
5.1.2e

M 5.1.2e
E 5.1.2e @pzh.nl
www.zuid-holland.nl/contact

Van: 5.1.2e 5.1.2e @pzh.nl>
Verzonden: maandag 10 maart 2025 13:59
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @pzh.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @pzh.nl>; 5.1.2e
<5.1.2e @pzh.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @pzh.nl>
Onderwerp: RE: Intern bericht situatie rond stikstof en natuur

Hi all,

Hierbij ook nog mijn aanvullingen. Ik ben doorgegaan in het laatste document, dus met de toevoegingen van 5.1.2e.

Hartelijke groet,

5.1.2e

5.1.2e

M 5.1.2e
E 5.1.2e @pzh.nl
[LinkedIn](#)

www.zuid-holland.nl/contact

Werkdagen: 5.1.2e

Krachtig Zuid-Holland.

Van: 5.1.2e <5.1.2e @pzh.nl>
Verzonden: maandag 10 maart 2025 13:47
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @pzh.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @pzh.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @pzh.nl>;
5.1.2e 5.1.2e @pzh.nl>

Onderwerp: RE: Intern bericht situatie rond stikstof en natuur

Hoi 5.1.2e ,

Dank! Goed om te doen. Een paar wijzigingen van mij in de bijlage (met wijzigingen bijhouden).

Groet, 5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>

Verzonden: maandag 10 maart 2025 13:27

Aan: 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>; 5.1.2e 5.1.2e@pzh.nl>; 5.1.2e 5.1.2e@pzh.nl>

Onderwerp: Intern bericht situatie rond stikstof en natuur

Hoi allen,

Bijgaand een voorstel voor interne collega's die benieuwd zijn naar de vorderingen en de maatregelen in verband met gesprekken die zij hebben met stakeholders. Graag jullie reactie.

Groet, 5.1.2e

5.1.2e

Communicatiestrateg
Water, Klimaat en Natuur
Bestuur & Omgeving

M 5.1.2e
E 5.1.2e@pzh.nl

Werkdagen: 5.1.2e

Krachtig Zuid-Holland.